

ШУМАРСКИ ЛИСТ

(REVUE FORESTIÈRE)

САДРЖАЈ (SOMMAIRE):

Na pragu nove godine (Prologue de la Rédaction) — Ing. Vlad. Beltram: Za unapređenje našega šumarskog (Pour la propagation de notre sylviculture) — Ing. J. Waszner: Kalkulacija šumske takse i poduzetnička dobit (La taxe forestière et le profit de l'entreprise) — Saopćenja (Bulletins) — Administracija (L'activité administrative) — Iz Udruženja (Affaires de l'Union) — Književnost (Littérature) — Oglasni.

БР. 1.

ЈАНУАР

1934

УРЕДНИК ПРОФ. ДР. А. ЛЕВАКОВИЋ

ШУМАРСКИ ЛИСТ

ИЗДАЈЕ ЈУГОСЛОВЕНСКО ШУМАРСКО УДРУЖЕЊЕ

Уређује редакциони одбор

Главни и одговорни уредник: Професор Др. Антун Леваковић
Уредништво и Управа, Загреб, Вукотиновићева 2. — Телефон 64-73

ШУМАРСКИ ЛИСТ

излази сваког првог у мјесецу на 2—4 штампана арка

Чланови РЕДОВНИИ Ј. Ш. У. добивају га бесплатно након поднирања чланског годишњег доприноса од 100 Дин.

Чланови ПОМАГАЧИ а) категорије плаћају годишње 50 Дин.

б) 100 Дина.

Чланови УТЕМЕЉАЧИ И ДОБРОТВОРИ добивају га након једнократног доприноса од 2000 односно 3000 Дин.

Претплатна аз нечланове износи годишње 100 Дин.

ЧЛНАРИНА И ПРЕТПЛАТА ШАЊУ СЕ на чек Ј. Ш. У. 34.233 или на адресу Југословенског Шумарског Удружења: Загреб, Вукотиновићева улица 2.
УРЕДНИШТВО И УПРАВА налазе се у Шумарском дому Загреб, Вукотиновићева улица 2. Телефон 64-73.

ЗА ОГЛАСЕ ПЛАЋА СЕ:

ВА СТАЛИНЕ огласе (писатељ) као и за дражбене огласе:

Цијела страница 300 Дин 1/2 странице 80 Дин

1/4 странице 150 Дин 1/8 странице 50 Дин

Код тројкратног оглаживања даје се 15%, код шестеројратног 30%, код дванаестојратног 50% попуста.

Сакупљачи огласа добивају награду.

УПРАВА

88

ГОСПОДИ САРАДНИЦИМА

Да би се уређивање „Шумарског Листа“ могло провести што лакше и брже, управљамо ову молбу господи сарадницима.

ЧЛАНЦИ нека обрађују што савременије теже, у првом реду практична питања. Теоријски радови добро су нам дошли. Сваки оригинални чланак нека се по могућности приложи кратак реалије у француском језику. За сваки превод треба прибавити дозволу аутора. — Добро су нам дошли сите вијести о свим важнијим питањима и догађајима у већим шумарством. — РУКОПИСИ нека су писани што читљивије. Писати треба само на непарним страницама. С десне стране сваке странице треба оставити празан простор од три прста ширине. Реченице треба да су кратке и јасне. Избор дијалекта и писма препуштен је писцу. Рукописи се штампају оних дијалектом и писмом, којима су написани, у колико аутор изрично не тражи промјену. — СЛИКЕ, у првом реду добри повитиви на глатком папиру, нека не буду улијешљене у текст, већ власно. Ако се шаљу негативи, треба их запаковати у чарске кутије. ЦРТЕЖИ нека буду изведени искључиво тушем на bijелом рисаљем папиру. Мјерило на картама треба означити само оловком. — ХОНОРАРИ за оригиналне чланке 40 Дин, за преводе 25 Дин по штампаној страници. — СЕПАРАТНИ ОТИСЦИ корају се васебно парутичи. Трошак сноси писац. — ОГЛАСЕ, личне и друштвене вијести треба слати Управи, а не Уредништву.

УРЕДНИШТВО

REVUE FORESTIÈRE

POUR LES AFFAIRES FORESTIÈRES, DE L'INDUSTRIE ET DU
COMMERCE DES BOIS.

Rédigée par le Comité de Rédaction

Rédacteur en chef: Prof. dr. Ant. Levaković

Edition de l'Union Forestière Yougoslave 2, Rue Vukotinović Zagreb,
Yougoslavie. — Parait chaque mois. Conditions de l'abonnement pour
l'étranger Din 120 par an. — Résumés en langue française.

ШУМАРСКИ ЛИСТ

ГОД. 58.

ЈАНУАР

1934.

НА ПРАГУ НОВЕ ГОДИНЕ

Naš Š. L. ulazi evo u 58. godinu svoga života. Svoju zadaću izvršivaо je on tokom toga života sad s većim sad s manjim uspjehom. Mi danas možemo, više ili manje objektivno, da prosudimo njegov uspjeh tek iz prvog stadija njegova razvoja, t. j. do kraja minulog rata ili bolje do dana stapanja svih četiri bivših šumarskih društava u današnje naše udruženje.

Za prosudjenje njegova uspjeha poslije toga datuma ne dostaju nam uslovi objektivnosti. Taj sud u pogledu današnjeg vremena pripada poznijim generacijama. One će tek moći ispravno da prosude, da li je i koliko je poratni Š. L. nadmoćniji nad Š. L. iz predratnih godina. Pri tom će se naravski morati u obzir da uzme i opseg današnjeg našeg udruženja prema opsegu bivšeg Hrvatsko-slavonskog šumarskog društva, kao i prilike, u kojima su se razvijala oba ta društva i u kojima su živjeli njihovi članovi.

Naše današnje udruženje mnogo je naravski veće i jače od bivšeg Hrv.-slav. šum. društva, a i raznolikost prilika, pod kojima žive i rade njegovi članovi, daleko je veća. Ali su na žalost prilike, u kojima se danas uopće nalazi ljudsko društvo, kud i kamo nepovoljnije od predratnih, a to nesumnjivo čini jaku, čak i vrlo jaku zapreku razvoju društvenih časopisa.

Unatoč toga drži se naš Š. L. (mislimo da smijemo to primijetiti) prilično čvrsto u svome streljenju oko unapređenja našega šumarstva. On daje što u današnjim prilikama može da da. Njegovi vrijedni saradnici — sve i u ovoj teškoj depresiji, koja naročito tišti šumarstvo i njegove predstavnike — nalaze još uvijek i moralne i duševne snage, da posluže općenitosti ne samo u okviru neposrednih svojih dužnosti, već i u opsegu znatno širem.

Čast stoga svim našim saradnicima i dosadanjim i sadanjim i budućim — i onima koji zahvaćaju u trnovita i tugaljiva pitanja današnje šumarske politike kao i onima, koji odmjereno izvješćuju o mirnom proučavanju pitanja na oko indiferentnih; i onima koji se ograničuju na jednostavno opisivanje fakata kao i onima, koji izvješćuju o tuđim radovima itd. itd. Svi njihovi sastavci, svaki na svoj način, korisni su općenitosti i promiču ciljeve našega udruženja.

Na pragu nove godine mi im želimo mnogo sreće i uspjeha u njihovom pregalaštvu.

Isto ovo želimo i svim članovima našega udruženja, jer svi oni više ili manje sarađuju na promicanju idealna šumarskog, kome je in ultima linea cilj — ekonomsko, a po tom i kulturno pridignuće i ojačanje našega naroda.

Uredništvo.

Ing. VLADISLAV BELTRAM (SUPETAR-BRAČ):

ZA UNAPREĐENJE NAŠEGA ŠUMARSTVA (POUR LA PROPAGATION DE NOTRE SYLVICULTURE)

I. MORALNA DEPRESIJA ŠUMARSTVA.

Ekonomska depresija nije poštedila ni šumarstvo kao granu privrede. Ona se očituje u obustavi rada velikog broja šumsko-industrijskih preduzeća sa svim svojim teškim posljedicama. Ona je po svome značaju prolazna. Sanacija njezina u glavnom je van dohvata naših sila.

Uz ekonomsku postoji i moralna depresija šumarstva, koja se ispoljuje u odnošaju skoro cijelokupnog naroda prema šumi kao vrelu privrede, kao ekonomskom objektu. Ona je iskonska, stara kao rod ljudski, te nosi karakter trajnosti. Ova je depresija po naše šume i po sam naš narod daleko kobnija od one prve.

Odnos našeg čovjeka prema vlastitoj šumi — uslijed nepoznavanja pojnova njenog uzgoja, njege i iskorištavanja — nije onakav, kakav bi trebao da bude. Neuporedivo gori je odnos našeg naroda prema šumama zajedničkog i državnog vlasništva, gdje vlada psihoza, da je šuma dar božji, kojim čovjek može neograničeno da se služi, neiscrpivo blago kojega ne može nestati, blago kojega korišćenje nema niko pravo da mu brani, ni zajednica, ni država kao vlasnica. U to bajno bogatstvo naših šuma vjeruje i naša lajička javnost. Sedam milijuna hektara šume u državi, s kojom brojkom naša statistika tako sigurno operiše, mogla je da nas uvjeri o našem neizmjernom bogatstvu na šumama. Koliko je od tih milijuna još netaknute šume, a kako izgleda ostali dio, u kome se gospodari? Koliki je postotak od ovog dijela šumâ, koje su otvorene iskorišćavanju po čovjeku, još šuma, a koliki postotak tek šumom obraslo zemljište?

Posljedica spomenutog već odnosa čovjeka prema šumama zajednice, pored pomanjkanja šuma individualnog vlasništva, jesu ogromne hiljade šumskega šteta (najviše krađe drva), koje narod u svome mentalitetu i ne priznaje prekršajima ni u pogledu devastacije šume ni u pogledu diranja u tude vlasništvo. Šuma pod tim štetama uzmiče sa apsolutnih šumskega terena, ostavljujući u amanet krš i bujice. Uzmiče, časovitom posmatraču neprimjetno, no nesuzdrživom snagom, sa terena gdje je ona ne samo jedino moguća nego i najrentabilnija među svim kulturama, sa morskih obala i od željezničkih pruga.

Šumske su prekršaji naročito u državnim i komunalnim šumama od ikona najgora rak-rana. Presude po tim prekršajima slabo su se izvršivale, bivale su snižavane, dijelom amnestirane, dok konačno nije izdat »Zakon o odlaganju izvršenja i oproštaju kazni i otsteta po šumskim krivicama počinjenim u šumama državnim, krajiskih imovnih opština i ostalih samoupravnih tela« od 27. III. 1932.¹

¹ O ovom zakonu bit će još govora pod II.

Pao je § 33 Zakona o šumama, koji je s rijetkom obazrivosti i uvidljivosti nastojao reducirati pašu koza u šumama.

A šta šumarska javnost? Kakav ona stav zauzima prema svemu tome?

Šumara nalazimo u borbi protiv svih i svakoga: na šumskoj upravi sa eksploatacijonim preduzećima za održavanje potrajanosti proizvodnje šumskog tla, s narodom za očuvanje povjerene mu imovine, kod političke uprave sa političarima za potrajanost prihoda šuma pod naročitim javnim nadzorom, sa javnošću za ugled struke zbog prošlih afera, koje su postojale i koje nisu postojale.

Šumar se bori za svoja elementarna prava: za deputatna drva, koja imaju struke, što su bez ikakove veze sa šumom; za putne paušale, kojih već godinama nije uredno ili uopće nikako primao, da ne ostane samo kancelarijski činovnik.

Šumar mora već da se bori i za svoj vlastiti opstanak.²

Šume i šumarstvo, čiji proizvodi u najboljim godinama konjunkture učestvuju sa preko 30% vrijednosti cijelokupnog našeg izvoza, vode očajnu borbu za svoj opstanak na bezbroj frontova sa jednim jedinim neprijateljem: neshvaćanjem važnosti šuma i šumarstva.

Zar nisu skoro sve ranije spomenute činjenice samo nužna posljedica toga neshvaćanja? Ako je naš neprijatelj neznanje i neshvaćanje, što iz neznanja proizlazi, onda postoji za njegovo suzbijanje samo jedno oružje: prosvjeta. Sretstvo prosvjete je propaganda i popularizovanje šumarstva.

II. PROPAGANDA I POPULARIZOVANJE ŠUMARSTVA.

Polaziti treba sa stanovišta: dati osnovne pojmove o značaju i važnosti šume u opće, o šumi kao ekonomskom objektu, o šumarstvu kao grani privrede.

² Službeni Glasnik Primorske banovine Br. 1. od 3. januara 1933. donosi: Zapisnik redovite sjednice Banskog vijeća održane dne 20., 21. i 22. XII. 1932.

Inspektor Grubić čita izvještaj i predlog budžeta za šumarski odsjek.

Vijećnik Dr. Kožul osvrće se na prilike šumarstva u Šibeniku i ističe da u ondješnjem sreskom načelstvu imaju dva šumara Ing., a ni jedan šumar-lugar, te veli da bi s obzirom na nerazvijenost šume u srežu i stvarne potrebe naroda bio suvišan svaki Ing., a da bi najbolje odgovaralo potrebama naroda da ima šumara-lugara, naročito jer je rad inžinira šumara vrlo skup, pa ga narod ne može da plaća. Misli, da bi bilo korisno po službu i po narod iz šibenskog sreza, da se ondješnji inžiniri dadu u kraj, gdje je potreban inžinir, a da se u Šibeniku postavi samo jedan lugar-šumar.

Insp. Grubić reflektira na ovo, da se već prema staroj praksi u Šibeniku uvijek postavljao u srežu jedan inžinir, a sadašnja dva inžinira da se ne mogu uzeti kao dva, pošto je jedan mlađ čovjek, koji je tamo dodijeljen radi prakse. Glede izlaženja inžinira na teren veli, da oni nisu dužni, da o svom trošku prave putovanja, a paušala uredskog za sadu nema. Troškovi inžinira za rad na terenu bi se dali smanjiti, jer bi se inžiniri zadovoljili sa samom dnevnicom.

Vijećnik Dr. Tudor govorio o poljoprivredi... Glede šumarstva zalaže se za pojačanje propagande u cilju, da bi se u narodu probudila veća ljubav prema šumi. Napomena. Šibenski je srez jedan od najvećih u Prim. banovini sa 15.000 ha šume i neizmernim kamenjarom.

Poklik šumara »Čuvajmo naše šume« ponavlja se od postanka šumarskog staleža, pa sve do danas sa malo uspjeha. On zvuči reakcionarno, nesimpatično i izaziva odjek: »eto, šuma ima, a šumari nam ne daju sjeći.« Izači treba na pozornicu i prosvjećivanjem probuditi ljubav i razumijevanje čovjeka za šumu u svim masama naroda bez razlike nivoa njegove naobrazbe. Upoznati treba i najsjitnjeg šumoposjednika sa racionalnijim gospodarenjem u šumi, sa šumsko-uzgojnim mjerama, podizanjem prirasta, prema tome i koristi od šume. Zbližiti trebamo čovjeka sa šumom, time što ga s njome upoznamo.

Pomislimo također, da izgleda šumarski stalež laičkoj javnosti po malo suvišan, da opada ugled struke, jer javnost ne zna ¹ ne shvaća čemu je šumar tu, kada ne vidi njegova rada niti potrebe za njegovim udejstvovanjem. Uzrok ovog neshvaćanja leži na dlanu. Dok se uspjeh rada ostalih struka očituje u tehničkim konstrukcijama, privrednim preduzećima, smjelim podvizima, unosnim tvorevinama, čiji se rad javno odvija, rad šumara, daleko od javne pozornice, ostaje neviđen, njegov uspjeh nezapažen, uza sve to što se i najvišom nastavom htjelo da naglasi važnost šumarske nauke. No ni u drugim strukama nauka nije lako prodrla i postala popularna. Trebalo je mnogo vremena i velikih napora. Bacimo pogled samo na ogromnu propagandu, što je vrše poljoprivreda i higijena, i uočimo činjenicu, da sve svoje zamjerne moralne i materijalne uspjehe imaju da zahvale najviše svojoj propagandi.

Popularizovanjem šumarstva stići će struka ugleda, olakšat će si rad uklonjenjem najveće zapreke — nerazumijevanja; za obranu šuma ustati će u slučaju potrebe sva javnost a šumar će preći od čuvanja na uzgajanje šuma, na svoju najljepšu zadaću. U interesu je šume, struke i naroda, da se čim prije pristupi ovome radu sistematski, na široj osnovi i s većim poletom, nego što se do danas radilo.

Sretstva propagande i popularizovanja šumarstva

1. **Predavanja** su najjednostavnije, najieftinije i efikasno propagandno sredstvo. Izbor, sastav i obrada gradiva (teme) te način iznošenja najvažniji su njegovi elementi, koji se u svakom slučaju moraju prilagoditi publici (slušaocima). Mjesta, forumi, sa kojih se ta predavanja mogu da održavaju jesu radio-stanice, pučka sveučilišta (narodni univerziteti), škole, kasarne, zadružne ustanove, prosvjetna i nacionalna društva, skupovi naroda, taborenja, ekskurzije.

a) **Radio-stanice** pristupačne su za sada nažalost u nas samo užem krugu svijeta, koji traži kvalitativno savršena izvađanja, ali su zato najsavremenije propagandno sretstvo.³

b) **Pučka sveučilišta ili narodni univerziteti** u nas su poslijeratna ustanova veoma zamašnog značaja za najširu prosvjetu t. zv. srednjeg sloja naroda. Ima ih već dosta velik broj, a novi neprestano niču.

c) **Za škole i kasarne** već je predviđena ova vrst prosvjetnog rada.

d) **Zadružne ustanove**, npr. poljoprivredne zadruge, osobito su zahvalno polje rada, budući da su i onako ustanovljene iz spontane težnje za napretkom i sastavljene od naprednijih elemenata sela.

e) Jednako su podesna **prosvjetna i nacionalna društva**.

³ G. Ing. Baranac proveo je to u djelu u stanici Beograd.

f) **Skupovi naroda**, prigodni ili naročito za predavanja sazvani, služe u selima vrlo dobro ovoj svrsi.

g) **Taborenja** mladeži, skauta, u šumama i kraj šuma mogu se u svrhu propagande šumarstva vanredno uspješno upotrijebiti, jer ih duži ljetni boravak u šumi već sam po sebi zbljiže sa šumom, a nema podesnjeg mjesta za predavanje o šumarstvu do prirode same. Jednako zgodne su i **ekskurzije** većih grupa planinara kroz šumovite predjele, kojima mora ne samo oko i duša da se opajaju ljepotom i veličanstvom šume, nego da upoznaju i bit i život iste i njezinu korist. Kada bi turiste na svome putu naišli samo na »Molitvu šume«, kako bi im se slika šume prikazala u drugačijem svijetlu! Mogu se organizovati i naročite ekskurzije u saradnji sa planinarskim klubovima kroz najljepše šumske predjele, kamo možda rijetko zaluta turista, u vezi sa kratkim predavanjima na putu.⁴

2. **Letci i poučni plakati** mogu da prave propagandu samostalno⁵ ili da služe kao odlično pomagalo predavanjima. Oni su jeftino i lako prenosno sretstvo, kojim predavač pojačava efekat svoga predavanja. Pomoći njih publika lakše prati predavanje i lakše ga pamti. Sličnu ulogu igraju s k i o p t i č n e s l i k e .

3. **Film** je polje, na kojem osobito higijena postizava najljepše uspjeh propagande. Ako je higijena kadra da sastavi filmove o raznim bolestima, tako da se oni s uspjehom prikazuju na selu, može i šumarstvo njime da se posluži u svrhu propagande.⁶

Kod filmova treba računati sa dvojakom publikom: gradskom, gdje već postoje bioskopi, i seoskom, koja jedva da je čula za film. Složiti film za prvu publiku teže je, jer ova stavlja na nj velike zahtjeve. Druga je publika zahvalnija, no ne manje kritična, te traži jednostavnost. Ove vrste filmovi mogu biti primitivni, no ipak pomno izrađeni, bez velikih režijskih troškova, kratki, kombinirani eventualno i sa crtežima.

4. **Dnevna štampa** dužna je također da otvori svoje rubrike propagandi šumarstva. Ne smije se međutim izgubiti iz vida, da je novinaru prilično teško pisati dobre popularno-propagandističke novinske članke, koji uz to ne smiju da budu nametljivi. U tom pogledu potrebno je bezuslovno saradnja sa novinarama.

5. **Poučne i propagandne literature** naše šumarstvo jedva može da zabilježi. Mnogo se tu propustilo. I ovdje mora poljoprivreda da nam služi za uzor. Još su nam potrebni radovi u stilu publikacija »Kmetijsko gozarstvo« Ing. Miklaužića i »Naše šumarstvo i lovarstvo« Ing. Baranca. Ovakova literatura mora da bude bogato ilustrovana slikama.

⁴ Organizovanjem ekskurzija na more Jadranska Straža diže smisao i ljubav u narodu za naše more.

⁵ Izдавanje propagandnih letaka od strane J. Š. U. sretna je ideja. U svim školama sreza Bračkog visi »Molitva šume« na kartonu. Dieca su naučila molitvu na pamet. Završavajući svoje predavanje »o važnosti šume« recitacijom »Molitve«: »Čovječe! Ja sam toplota tvoga ognjišta u hladnim zimskim noćima... »čuo sam šapat školske djece »i prijateljski hlad po ljetnom suncu....«

Diže se nato jedan čovjek sa riječima: »Gospodine! Hoćete li ponoviti ove riječi, da ih zapišem.«

⁶ Vidi: Ing. Baranac: Filmska propaganda u službi šumarstva. Šum. list br. 12. 1932. god.

6. Diplome, koje bi se kao nagrade dijelile svima što rade na unapređenju šumarstva: vrijednim lugarima, naprednim šumo-posjednicima. Diplome moraju da su jednostavne, na dobrom papiru, ukusne izrade, opremljene pečatima, ime nagrađenog lica neka je uštampano. One trebaju da ostavljaju na gledaoca svečan utisak, što i jeste njihova svrha. Zgodan format je 42×28 cm. Najlakše može to da provede u djelu J. Š. U., kojemu su već stavljeni prijedlozi u tom smislu od podružnice u Beogradu, dieleći nagradne diplome preko svojih članova.

7. Praktični tečajevi iz šumarstva za šumo-posjednike, makar jednodnevni, mnogo bi doprinesli, da se ovi upoznaju naročito sa šumsko-uzgojnim mjerama, pročišćivanjem i proređivanjem, bez kojih nema racionalnog šumskog gospodarstva. To su ne samo uzgojne mjere za šumu već u istoj mjeri i odgojne mjere za njezinog vlasnika, koji brzo shvaća njihovu korist za šumu i za sebe.

Ne bi smjelo da bude jedne poljoprivredne škole u zemlji, koja u svome nastavnom programu ne bi imala i šumarstvo. Da se to provodi, moraju šumari da utječu na agronomе.⁷

8. Dječji dan pošumljavanja lijep je uzakonjeni poticaj školskoj mladeži na uzbajanje šume, samo se mora pažljivo izvoditi, da bude sitni materijalni uspjeh dječjeg rada daleko nadmašen moralnim uspjehom, što i jeste pravi cilj dana pošumljavanja.

9. Izložbe su ustanove, kojima treba posvetiti svu pažnju. Istina, sastav izložbe daje mnogo truda ali se on s obzirom na velike mase posjetioca bogato naplaćuje. Primjer za stalnu izložbu dala je podružnica J. Š. U. u Ljubljani god. 1930. Zgodan je aranžman izložbe, kada se ona veže uz velesajmove. Mnogo uspjeha doživljava pokretna šumska izložba vezana uz poljoprivrednu.

Organizacija propagande

Propagandu elastičnije provodi privatno udruženje nego državni aparat. Ipak je potrebna zajednička saradnja. J. Š. U. ima u svojim pravilima propagandu šumarstva te je tome već nešto doprineslo. Danas, kada postoji već 5 podružnica J. Š. U., taj se rad intenzivnije može da provodi, iz početka najjednostavnijim i najjeftinijim sredstvima.

U Ministarstvu Šuma i Rudnika postoji Otsjek za šumarsku nastavu i propagandu šumarstva. Ovaj otsjek pokazuje dobru volju, ali izgleda da je materijalno slabo dotiran. Ministarstvo je dužno da ovaj otsjek novčanim sretstvima jače podupre, tako da on zbilja može da vrši svoj zadatak, a ne samo da daje inicijative bez ikakovih sretstava i sakuplja statističke podatke.

Srećom je i zakonom o šumama predviđena šumarska nastava i propovjeđivanje u §§ 113 do 121. U naše svrhe mogu da nam posluže najbolje § 118 (»Prosvećivanje naroda obzirom na šumarstvo vršiće se predavanjima, tečajevima, popularnim publikacijama, uzornim kulturama i postrojenjima«) i § 120 (»Ministarstvo Šuma i Rudnika potpomagaće mo-

⁷ U zagrebačkom »Jutarnjem listu« pred nedugo vremena prikazan je rad »Selačkog sveučilišta« u Zagrebu. U njegovom nastavnom programu šumarstvo nije spomenuto.

ralno i materijalno rad šumarskih udruženja kao i drugih udruženja, koja unapređuju interes šumarske privrede i šumarstva»).

Pravilnik o prikupljanju i rukovanju prinosa za pošumljavanje Br. 855 od 11. I. 1928 ima između ostalih i ove važne odredbe:

Član 3. Iz ovog fonda mogu se vršiti izdaci u sledeće svrhe:

10) Nagrade privatnim licima i korporacijama za uspešno izvedeno pošumljavanje goleti, krša i bujičnog područja, živih peskova na vlastitom zemljištu po vlastitoj inicijativi iz vlastitog troška;

11) Nagrade učiteljima, profesorima, đacima za izvedeno pošumljavanje o dačkom danu za pošumljavanje ili inače; kao i šumarskim stručnjacima za održana predavanja u školama, kasarnama i u narodu;

Član 4. Od prikupljenih prinosa može se upotrebiti najviše 30% za honorare, nagrade, pokriće putnih troškova, a 70% za izvođenje radova pobrojanih u čl. 3. od 1) do zaključno 8) s tim da se isti imaju upotrebiti u prvom redu na onom području sa kojeg su naplaćeni.«

Kako se predviđa izmjena gornjeg Pravilnika, to neće biti teško unijeti u novi Pravilnik odredbe, koje bi osiguravale sretstva za provođenje §§ 118 i 120 zak. o šum. u djelu, naročito za sretstva te propagande: letke, projekcione aparate, filmove, skiopt. slike, literaturu, tečajeve za usavršavanje stručnjaka i za obuku naroda. Korisni bi bili i naročiti tečajevi za usavršavanje stručnjaka za šumarsku propagandu, koja bi trebala da bude glavna zadaća šumarskog personala kod općih upravnih vlasti. I član 4. Pravilnika treba preudesiti i odrediti postotak, koji ima da otpadne u gornje svrhe.

Uza sve materijalne poteškoće našeg vremena Fond za pošumljavanje još nalazi sretstava, koja su dovoljna da se njima mnogo postigne. Ako propustimo godišnje samo 20 hektara golijeti da pošumimo vještačkim načinom u državnoj režiji i tako dobivena sretstva utrošimo u ciljeve propagande, učinjeni će se propust hiljadustruko nadoknaditi.

Konačno bi i naši šumarski fakulteti, uzimajući u obzir nivo šumarstva u našoj zemlji, u svojoj nastavi trebali da jače istaknu propagandu šumarstva, bez ikakove štete po najvišu šumarsku nastavu.

III. INDIVIDUALNA DIOBA KOMUNALNIH I DRŽAVNIH ŠUMA — ŠIKARA I PUSTOG ŠUMSKOG ZEMLJIŠTA NA APSOLUTNOM ŠUMSKOM TLU I NJEGOVOM EKSTREMU — KRŠU.

§ 106 Zakona o šumama od 29. XII. 1929 govori:

1. Opštinske, seoske i plemenske šume ne mogu se deliti. Izuzetke uređuje poseban zakon;

2. Posebnim zakonom će se urediti deoba zajedničkih pustih šumskih zemljišta.

Pravno shvaćanje pretežnog dijela našeg naroda je za neke objekte tih dobara upravo uništavajuće. Dobra zajednice smatraju se kao stvar bez gospodara odnosno kao ničija i svačija. Radi toga ne iskorišćuju se racionalno, već na njih navaljuje svako, često i mimo stvarne potrebe, znajući iz iskustva, da mora da se još danas domogne neke koristi od njih, jer će ga inače već sutra drugi preteći.

Ovim neprilikama u najvećoj su mjeri izložene komunalne šume na Kršu. Te su šume većinom izdanačke i vrlo žilavog života, ali besprav-

nom sjećom i bezobzirnom pašom većina ih je davno već pretvorena u šikare, a i šikare se postepeno pretvaraju u absolutni neplodni krš, za čije se pošumljavanje manje vrijednim a vrlo skupim vještačkim kulturama godišnje troše teške svote. Uništavanju je razlog donekle i taj, što narod nema dovoljno šuma privatnog vlasništva. Međutim mnoge šikare, što su ih pojedinci nekada usurpirali od zajedničkih vlasništva, danas predstavljaju dobro sačuvane šume, čime davaju dobar putokaz i najjači argumenat za individualnu diobu ovih šikara.

Pomanjkanje smisla za zajedničko dobro dokazuje ogroman broj šumskih prekršaja i u e k o n o m s k i n a j b o l j i m g o d i n a m a, kada je u pojedinim srezovima dosizao godišnje po deset hiljada prijavljenih slučajeva prekršaja u zajedničkim šumama. Presude izrečene po tim prekršajima samo su se djelomično izvršivale; većina je bivala amnestirana ili srušavana. Naravno da se za današnjeg teškog ekonomskog stanja šume ove vrsti vlasništva više nego ikada uništavaju, pogotovo kraj pogoršanih čuvarskih prilika. S jedne se strane upropošćuje narodna imovina i pretvara produktivno tlo u krš, s druge pak strane remeti se pravni osjećaj u narodu neizvršavanjem izrečenih presuda po tim prekršajima.

Godinama nagomilalo se toliko neizvršenih presuda po šumskim krivicama, počinjenim u komunalnim i državnim šumama, da bi izvršenje svih tih presuda nesumnjivo teško pogodilo narod, pa su periodički izlazile amnestije ili srušenja starih neizvršenih presuda. Isti su bili motivi, da je među prvim zakonima naše nove Narodne skupštine izašao »Zakon o odlaganju izvršenja i oproštaju kazni i otštete po šumskim krivicama, počinjenim u šumama državnim, krajiskih imovnih opština i ostalih samoupravnih tela« od 27. II. 1932 g., objavljen u Službenim novinama dne 5. III. 1932 god.

Srž je ovoga zakona: 1) izvršenje presuda već izrečenih i onih koje se do 5. III. 1934 g. budu još izrekle, odgadja se do 5. III. 1934 g. Izuzete su krivice u vršenju eksplotacije po ugovornom odnosu u označenim šumama i slučajevi kršenja propisa glede postupanja sa vlastitom šumom (§§ 142—149 zakona o šum.).

2) ko u roku od 5. III. 1932 g. do 5. III. 1933 g. (godina dana) ne počini nove krivice, oslobođa se svih već izrečenih kazna i otšteta.

Težina Zakona leži u tome, što: 1) nema kriterija za motiv pojedinih slučajeva krivica (nevolja, čista spekulacija, obijest, zlonamjernost, zloba); 2) obuhvaća šumske krivice, koje spadaju pod udar Krivičnog zakona (n. pr. § 150 z. o. š.: »ko protupravno prisvoji oborenio drvo ili gotovu robu . . .«) i one, koje su u vezi sa šumskim požarevima (prouzrokovanje i gašenje požara); 3) sankcioniše u narodu mentalitet, da je šuma zajednice ničija i svačija; 4) pokazuje porazno nerazumijevanje za šumu i šumarstvo.

Da li je zakon izašao sa znanjem ili bez znanja šumarske javnosti, svejedno je. On je na snazi i izvršuje se. Šta ima da nastupi 5. III. 1934 g., nakon prestanka važenja ovog zakona? Ništa drugo nego produženje ovog ili donošenje novog zakona, kojega niko ne može da spriječi, već u najboljem slučaju da nastoji, da se donese zakon u obliku blažem po šumarstvu.

Zakon o odlaganju i oproštaju presuda po šumskim krivicama prelomio je nad tim šumama štap i istrgao šumaru iz ruku kočnicu, kojom je on do danas kočio tempo njihova propadanja. Narod izvršuje temeljito tu presudu. Iz sadanje bijede on si spremi za najskoriju budućnost još gori pakao.

Na šumarskoj je javnosti, da nastoji spasiti, što se još spasiti dade. Donijeti treba ono što § 106 zakona o šumama predviđa: dati zakonsku mogućnost individualnoj diobi zajedničkih šuma - šikara i pustih šumske zemljišta na apsolutnom šumskom tlu i njegovom ekstremu — Kršu. Drugi način spaša tih šuma praktički ne postoji.

S m j e r n i c e z a p r o v o d e n j e d i o b e . Individualna dioba ne bi bila obavezna nego fakultativna. Inicijativu za diobu dala bi prvostepena upravna vlast ili sama uprava dotične zajednice u svakom konkretnom slučaju. O diobi odlučivao bi odbor (vijeće) na sjednici, kojoj bi prisustvovao i šumarski referent prvostepene upravne vlasti zbog obrazloženja prijedloga o diobi. Za potrebe paše, ako je ima, izlučilo bi se potrebno zemljište. Odluka odbora (vijeća) predložila bi se Kr. Banskoj upravi na odobrenje.

Odnosna zemljišta podijelila bi se zemljoradničkim (po zanimanju) pripadnicima dotične zajednice, koji su dužni svoje dijelove ogradići. Podijeljena zemljišta ne smiju ni otuđiti ni bez prethodne dozvole vlasti iskrčiti.

Sama dioba u tehničkom smislu ima se izvesti tako, da pojedini dijelovi dobiju što zaokruženiji (ne protegnuti) oblik i da se ostave potrebni putevi — u koliko ih nema dovoljno — tako da svaki dio dobije prilaz do javnog puta. Kod diobe ima se voditi računa o dobroti zemljišta i o vrijednosti drvene mase, koja na njemu raste.

Od diobe imaju se izuzeti šume, koje su i do danas dobro sačuvane odnosno u kojima se racionalno gospodari, dalje šume, koje služe neposrednoj okolini mjesta u estetskom i higijenskom pogledu, vještačkim načinom podignute šumske kulture i one šume, čijom diobom bi ispalje čestice sa manje nego 0.2 ha površine.

Individualnom diobom dobit će narod ostatke šuma, koje su u stanju propadanja, i spasit će ih privredi. Mahom će nestati 90% današnjeg broja šumske prekršaja. U mnogim upravnim općinama narod je sklon diobi, a zborovi šumara, pa i samih agronomova, donosili su rezolucije u tom smislu, imajući u vidu, da je to jedina i najefikasnija mjera za podizanje općinskih šikara i privođenje privredi pustih šumske zemljišta. Ima primjera, gdje pitanje paše ne postoji. Ima još više slučajeva, gdje te šikare iskorišćuju pojedinci za pašu hiljadu koza. Naravno, da ti pojedinci krijući se iza kojekakvih firma, dižu graju protiv same mogućnosti individualne diobe šikara. Zakon sa fakultativnom diobom međutim ne može nitko opravdanim argumentima da pobija. Ako su se izvele već svakojake agrarne reforme, ova je sa nacionalno - ekonomskog stanovišta najhitnija i najopravdanija.

Tamo gdje šikare zajedničkog vlasništva služe paši stoke, opravдан je strah, da će konačnim uništenjem šikara propasti i paša, dok bi u individualnom vlasništvu postepenim pretvaranjem šikara u šume već sam lisnik davao veću korist nego je daje propadajuća šikara.

IV. NAMJEŠTANJE APSOLVENATA ŠUMARSKIH FAKULTETA U DRVNOJ INDUSTRiji.

Posljednjih godina neprestano kuca na vrata Ministarstva Šuma i Rudnika velik broj mlađih šumarskih inženjera tražeći bez uspjeha zapošljenja u državnoj službi. Većini apsolvenata šumarstva državna je služba ideal, što je u današnjim za opstanak teškim i nesigurnim vremenima potpuno razumljivo. Državna služba daje pored, istina, skromne nagrade više manje ugodan socijalni položaj. Zbog pomanjkanja kvalifikovanog osoblja mnogi je pripravnik već sa prvim imenovanjem dobio samostalan položaj šefa šumske uprave ili sreskog šumarskog referenta. Ljudi sa višegodišnjom stručnom i životnom praksom malo je bez posla, a u koliko neko bude momentano bez istog, on se zna već snaći, jer mu baš njegova praksa otvara vrata.

Jasno je, da drvna industrija ne voli da namješta mlade inženjere bez specijalne prakse na važnija mjesta, jer bi joj bili, bar ispočetka, na teret. Ipak ta mjesta, naročito kod tehničkih obrata i sl., koja su i vrlo dobro honorirana, zauzimaju u masi slučajeva ljudi bez ikakove teoretske spreme. Ti su ljudi marljivošću i voljom te dugogodišnjim radom zauzeli svoje položaje i uživaju povjerenje svojih poslodavaca. Da li mogu ljudi marljivi ali bez šireg horizonta i bez solidne teoretske spreme mnogo više dati preduzeću do li dobrog funkcionisanja u staroj kolotečini i da li mogu dati poleta preduzeću, drugo je pitanje. Šumska industrija, u kojoj je rad tako jako zastupan, ipak ne može da sanira svoje financije u vremenima konjunkturnih zastoja samim i jedinim redukcijama radničkih nadnica, koje tada i onako pretstavljaju manje nego egzistencijski minimum, već socijalno lakšim smanjenjem režijskih troškova i poboljšanjem tehničkih naprava. Zato mora da je njezin vodeći i tehnički izvršujući personal na visini praktične i teoretske spreme.

Mladim apsolventima šumarskih fakulteta treba nastojati naći mjesta — i ona podredena, koja »nisu dostojna akademskog studija« — kod šumske industrije, da postanu oni jednom stub solidne drvne industrije. Takav početak službe je s moralne i materijalne strane za mlađog inženjera možda teži nego u državnoj službi, no mlad i sposoban čovjek neće tu da stane, nego će postepeno steći položaj koji ga pripada. Malo više amerikanskog shvaćanja o sticanju životne karijere ne može da nam naškodi. Ovo mora da uoči naš šumarski naraštaj na svoju vlastitu korist, a i naša šumska javnost, ako joj je stalo do toga, da se ta mladež uposli, a naša šumska industrija postavi na solidne temelje, kako to traži vrijeme i međunarodna konkurenциja na svjetskim tržištima.⁸

Résumé. Réflexions ayant pour but l'amélioration de l'état précaire où se trouve actuellement, du point de vue de la politique nationale, notre économie forestière. Les moyens et les chemins à cette amélioration consisteraient: 1° dans la propagande et dans la popularisation de l'idée forestière dans les larges masses du peuple; 2° dans le partage individuel, entre les masses du peuple paysan, des tous les terrains nudes et mal boisés qui se trouvent actuellement en possession de l'Etat ou des Communes. Cette deuxième proposition est fondée surtout sur l'expérience généralement faite, que le peuple, manquant entièrement des égards pour des biens communes, les ménage pourtant et même les soigne avec empressement, s'ils prennent le caractère des biens individuels.

⁸ Preduzeće »Šipad, Dobrljin-Drvar« namjestilo je pred kratko vrijeme 6 mlađih šumarskih inženjera.

Ing. JOSIP WASZNER (SARAJEVO) :

KALKULACIJA ŠUMSKE TAKSE I PODUZETNIČKA DOBIT

(LA TAXE FORESTIÈRE ET LE PROFIT DE L'ENTREPRISE)

U broju 10. »Šumarskog Lista« od prošle god. napisao je g. Ing. Sarnavka članak o kalkulaciji šumske takse i poduzetničke dobiti, u kojem razlaže pojedine dosadašnje metode kalkulacija, te između ostalog intenzivno razrađuje i Barthin članak »Nekoliko riječi o ispravnom izračunavanju cijene na panju«, a na osnovu prijevoda za Šumarski List br. 10 i 11 iz god. 1914. Iz toga prijevoda citira gosp. Ing. Sarnavka ovo: »Prije nego što dode roba na tržište, mora se ona izraditi i onamo dopremiti, a prodavalac robe ima pravo tražiti, da mu se iz utrška naknade i ti troškovi. Osim toga ima on pravo tražiti, da mu se naknade i kamati, koji međutim narastu na uloženoj glavnici i poduzetničkoj dobiti (podvučeno od mene). Prema tome nije cijena na panju ništa drugo nego razlika (podvučeno od pisma) između prodajne cijene (utrška) i ukupnog zbroja svih troškova izrade, dopreme i t. d. uračunav u troškove i kamate od uložene glavnice i poduzetničke dobiti (podvučeno od mene).«

Ovaj prijevod ne odgovara originalnom članku Barthe, jer Bartha u svome članku jasno i kategorički ističe, da se poduzetnička dobit računa samo od troškova, a ne od troškova sa kamatima. Originalni članak, ispravno preveden, glasi ovako: »Kako je poznato, cijena na panju je iznos, što ga prodavalac mora dobiti za drvenu masu u šumi na panju, a da ne bude prikraćen prema tržnoj cijeni. Kod izračunavanja cijene na panju polazimo od tržne cijene, faktora koji je poznat i koji se tačno dadće ustanoviti. Prodajna odn. tržna cijena — kako je poznato — nije ništa drugo nego cijena, koju dobije prodavalac od kupca za polufrabrikat na tržištu. Poznato je i to, da drvo, prije nego dode na pijacu zbog prerađivanja u poluprodukat i zbog otpremanja na tržište, povlači sobom veće ili manje troškove. Stoga se vrijednost cijene na panju određuje međusobnim razmjerom prodajne ili tržne cijene i troškova potrebnih za proizvodnju i otpremu robe na tržište, kao i kamata uložene glavnice i poduzetničke dobiti. (Podvučeni genitiv odnosi se na riječ »razmjerom«, a ne na riječ »kamata«. Moja opaska). Prema tome može se cijena na panju, ako je označimo sa T , a prodajnu cijenu sa E , ukupne troškove sa K , postotak kamata uložene glavnice i postotak poduzetničke dobiti sa p , matematski ovako izraziti:

$$I. \dots \dots T = E - [(T + K) \cdot 0 \cdot p + K]$$

U ovoj jednadžbi oznaka $T + K$ nije ništa drugo nego uložena glavnica, kraće zabilježeno sa B , tako da pod I) iskazanu jednadžbu možemo ovako pisati

$$II. \dots \dots T = E - (B \cdot 0 \cdot p + K)$$

Kako se može B izraziti po poznatom E ? Poznato je, da prodajna cijena sadrži u sebi uloženu glavnici ($T + K = B$), poduzetničku dobit, neki i ustanovljeni postotak uložene glavnice i kamate uložene glavnice. (I time je eklatantno izraženo stanovište autora. Opaska od mene.)

Prema tome

$$E = B + B \cdot 0 \cdot 0_p = B(1 + 0 \cdot 0_p) = B \cdot 1 \cdot 0_p,$$

iz toga $B = E \frac{1}{1 \cdot 0_p}$. Ako vrijednost B unesemo u jednadžbu II.), biće

$$\text{III. } \dots \dots T = E - E \frac{0 \cdot 0_p}{1 \cdot 0_p} - K.$$

Pošto je ali

$$E - E \frac{0 \cdot 0_p}{1 \cdot 0_p} = \frac{E(1 \cdot 0_p - 0 \cdot 0_p)}{1 \cdot 0_p} = \frac{E}{1 \cdot 0_p}$$

to ova vrijednost, uvrštena u jednadžbu III.), biće cijena na panju

$$\text{IV. } \dots \dots T = \frac{E}{1 \cdot 0_p} - K.$$

Iz navedenog jasno se razabire, da se Bartha kod izvođenja svoje formule konzervativno držao teksta svoga članka, ali također i nauke o rentabilitetu šumskog gospodarstva. Prema ovoj nauci poduzetnička dobit (Z) je postojeća razlika između brutoprihoda (B) i kamata (p_1) proizvodnih troškova ($P + T$). Međutim brutoprihod jednog preduzeća je iznos, koji rezultira, ako od ukupnog dohotka (V) odbijemo proizvodne troškove ($P + T$). Prema tome, uz predpostavku da je p_2 poduzetnička dobit u postocima i $p_1 + p_2 = p$, izlazi

$$\begin{aligned} Z &= B - (P + T) 0 \cdot 0 p_1 \\ B &= V - (P + T) = (P + T) 0 \cdot 0 p = (P + T) 0 \cdot 0 (p_1 + p_2) \\ Z &= (P + T) 0 \cdot 0 (p_1 + p_2) - (P + T) 0 \cdot 0 p_1 \\ Z &= (P + T) 0 \cdot 0 p_2 \end{aligned}$$

Dakle poduzetnička dobit je izvjestan postotak samo od troškova bez kamata.

Jednako jasno uočljiva je ispravnost ovakve definicije, ako poduzetnik radi sa pozajmljenim novcem. U tom slučaju poduzetnik koncem godine plaća kamate zajmodavcu, a višak prihoda ostaje njemu kao poduzetnička dobit. Poduzetnik plaća porez samo od poduzetničkog dobitka, a ne i od kamata, jer se ovakve kamate — kao pasivne kamate — po zakonu ne oporezuju poduzetniku. Ako je sastavljač poreskog odn. finansijskog zakona našao, da se od ovakvih kamata ne smije ubrati porez od poduzetnika, može li se tada vjerovati nauci onih ekonomista, koji zastupaju stanovište — kako to gosp. Ing. Sarnavka tvrdi — da se poduzetnička dobit računa od kapitala sa kamatima, u ovom slučaju sa pasivnim kamatima? Ja mislim, da je ovakvo stanovište sasvim neispravno.

Što se tiče druge nove nauke, da se samo ekvivalentne veličine mogu staviti u razmjer odn. da se sve u razmjer stavlje veličine moraju prethodno na isto vrijeme preračunati t. j. prolongirati ili diskontirati, imam da primjetim ovo: Ako se pojedine veličine, t. j. glavnice koje dospijevaju u preduzeće početkom (Bartha) ili sredinom godine (Uputstva Ministarstva Š. i R. iz 1929.), prolongiraju ili diskontiraju na desnoj i lijevoj strani jednadžbe, tada je i ova teorija matematski ispravna i vodi do istog rezultata, kao da se glavnice ne bi ekvivalizirale. No gosp. Ing. Sarnavka ekvivalizira u svojim dokaznim postupcima obično samo desnu stranu jednadžbe i stvara zaključke na rezultatima dobivenim na taj način. Na primjer na strani 582 i 584 njegovog članka navedene su jednadžbe

$$100 : p_2 = (P + T) \frac{2 \cdot 0p_1}{2} : Z$$

i

$$100 : p_2 = \left(T + \frac{A_{sa} \cdot 2}{2 \cdot 0p_1} \right) \frac{2 \cdot 0p_1}{2} : Z,$$

u kojima su troškovi preračunati samo na desnoj strani jednadžbe, dok na lijevoj strani veličina 100 nije prolongirana do konca godine, kada dospijeva p_2 . Gosp. Ing. Sarnavka u oba slučaja izvodi formulu

$$Z = \frac{V}{1 + \frac{100}{p_2}}.$$

Da je on po novoj teoriji matematski ispravno računao, te prolongirao i lijevu stranu gornjih jednadžbi, došao bi na ispravne formule, sadržane u Uputstvu Ministarstva Š. i R. i ne bi se trudio, da utvrđi, da se formula $Z = \frac{V}{1 + \frac{100}{p_2}}$ može upotrijebiti i kod kratkoročnih i kod

dugoročnih poslova. Uzgred napominjem, da se ovom formulom ne bi smio poslužiti nijedan kalkulator, jer ona odgovara samo kratkoročnim poslovima uz pretpostavku, da se sve investicije i šumska taksa polože koncem godine, što se međutim kod šumskih poslova, a i kod drugih preduzeća, nikad ne događa.

Da je ova nova teorija — kako je upotrijebljena — suvišna i nepotrebna, a tako isto svi dosad u tome smislu publicirani članci, jer vode do sasvim neispravnih zaključaka, pokazaću i na slijedećem, jednostavnom kamatnom računu. Ako pitamo, kolike godišnje kamate nosi nam svota od 500 Din. uz kamatnjak od 8%, izračunaćemo kamate (kako smo to već kao studenti učili) iz jednažbe

$$100 : 8 = 500 : x.$$

Iz toga izlazi:

$$x = \frac{500 \times 8}{100} = 40 \text{ Din.}$$

Prema naprijed navedenoj teoriji — računa li se ispravno — bilo bi

$$100 \times 1\cdot08 : 8 = 500 \times 1\cdot08 : x.$$

Iz toga izlazi:

$$x = \frac{500 \times 1\cdot08 \times 8}{100 \times 1\cdot08} = 40 \text{ Din.}$$

t. j. ista svota kao i gore, što je dokaz, da nije potrebno članove jednadžbe preračunati na isto vrijeme.

Računamo li po navedenoj teoriji, ali neispravno odn. jednostrano, proizlazi iz jednadžbe $100 : 8 = 500 \times 1\cdot08 : x$ da je

$$x = \frac{500 \times 1\cdot08 \times 8}{100} = 43\frac{1}{2} \text{ Din.}$$

Ovakvom rezultatu nije potreban dalnji komentar.

Résumé. Notices et reproches concernant quelques déductions d'un article paru sous ce même titre p. 561 et suiv. de cette Revue pour l'année précédente.

SAOPĆENJA

О КРИТИЦИ И КРИТИКОВАЊУ.

Свакој акцији супротставља се једна несвесна компонента сама по себи, која се испољава као тенденција двоструког смисла. Ако та тенденција делује у смислу акцијом дефинисаног циља, она је конструктивна и помаже самој акцији при реализовању замисли; ако делује у обрнутом смислу, она је деструктивна, она спречава реализацију замисли и колико је могуће разара реализацију творевину у неким или свим правцима.

Творац дела подвргава под своју свесну контролу тенденцију позитивног смисла и како се иста манифестије као акција, она му служи за постигнуће циља. Критичар дела подвргава под своју свесну контролу тенденцију негативног смисла, која се манифестије као деструктивна акција, па тежи да разори извесне комплексе тога дела и да обасја тамне његове тачке.

Критика је према томе свесна, уоквирена, деструктивна тенденција одређеног смисла. Она се ограничава само на разарање реализације творевине или извесног дела те творевине, који не одговара циљу и реалној замисли.

Критика разара само онај део резултата акције, који је свесно или несвесно ушао у творевину као последицу акције, а који је сам по себи из којих било разлога неодржив. Деструктивна активност критике не дира и не би смела да дира онај реализовани део замисли, који стварно одговара циљу и који је здрав у својој суштини.

Обично личност творца замисли није идентична са личношћу критичке акције, т. j. то су два различита лица. Ретко се дешава, да је творац конструктивног

реализовања са творцем критичке акције сједињен у једној личности. То је донекле и разумљиво, но и обрнут случај не би био аномалија. То би био онај потребан ниво самокритике, који не би смео да недостаје ниједном истинском раденику кога год правца.

Један стваран раденик увек се само искрено радује свакој објективној критици свога рада и дела као резултантне тога радног настојања, јер истинска критика у ствари настоји да разори све негативне делове тога дела и да осветли све тамне комплексе и заблуде у њему.

Ако је неко место у делу исправно само по себи, оно ће остати чврсто и после разорног дејства критике и никакова снага не ће бити у стању да га компромитује.

Свако човечје дело има негативних страна и заблуда, јер на овој земљи нико није савршен, ако се може узети да неко апсолутно савршенство уопште постоји као критеријум.

Критика сама по себи треба да буде кадопуна самог дела, па и ако је у својој бити негативна, она има позитивне последице са једне шире тачке гледања.

Тако би бар требало да буде! Да ли је тако у ствари!?

Тешко је наћи једну критику, где нема личних момената, сарказама, ироније и пуно још такових и сличних елемената. Тим и таковим елементима не би смело бити места у једној истинској критици. Личност није и не сме да буде битни елеменат ни дела ни критике. Суштина саме ствари требала би да буде тежиште целокупног настојања кога било смисла.

Доклегод се то не увиди и доклегод се из критичке акције не избаце сви непотребни елементи, не може она да донесе правог плода.

Инг. Вукашин Делић

ADMINISTRACIJA

PRAVILNIK O POLAGANJU DRŽAVNOG ISPITA ČINOVNIČKIH PRIPRAVNika ŠUMARSKE STRUKE SA FAKULTETSKOM SPREMOM.

Gosp. Ministar šuma i rudnika izdao je prošlog ljeta slijedeće rješenje:

Na osnovu § 14 stav 3 i § 260 Zakona o činovnicima propisujem Pravilnik o polaganju državnog stručnog ispita činovničkih pripravnika šumarske struke sa fakultetskom spremom.

Cilj polaganja ispita

Član 1

Ovaj se ispit polaže radi sticanja prava šumarskih činovničkih pripravnika za postavljanje na činovnička mesta u državnoj i samoupravnoj službi i za самостално управљanje šumskim gospodarstvom u smislu § 132 Zakona o šumama.

Ovim ispitom има да се оценi способност кандидата за вршење дотићних по-зива у државној, самуправној и приватној служби.

Pravo na polaganje ispita

Član 2

Za polaganje ovog državnog stručnog ispita važe propisi glave III §§ 12—17 i glave VI §§ 55 i 61 Zakona o činovnicima.

Ovaj ispit polaže se po navršetku dvogodišnje, a najdalje po navršetku petogodišnje pripravne službe kod državnih ili samoupravnih tela ili kod koga ovlašćenog inžinjera ili ustanove ili preduzeća kome je na čelu u tehničkom smislu ovlašćeni inžinjer.

Kandidat koji se želi koristiti odredbom § 14 stav 5 Zakona o činovnicima (stručni ispit u istoj struci može se dvaputa ponoviti), dužan je prijaviti se za prvo polaganje ispita najdalje po navršetku treće godine pripravne službe.

Činovnički pripravnik u državnoj službi, koji ne položi ovaj ispit u vremenu odredenom u § 14 stav 6 Zakona o činovnicima otpustiće se iz državne službe.

Pripravna služba

Član 3

Da bi se državnom činovničkom pripravniku u smislu § 13 Zakona o činovnicima omogućilo uvođenje u sve vrste poslova, Odjeljenje za šumarstvo Ministarstva šuma i rudnika nastojaće, da se pripravnik za vreme pripravne službe upućuje na rad u razne grane šumarske struke.

Član 4

Obrazovanju pripravnika starešina treba da posveti naročitu pažnju. Zato mora uvoditi pripravnika u praktičnu službu smotreno, pratiti trajnim nadziranjem njegov rad upućujući ga u sve važne pojave šumarske privrede i politike i privikavati ga, da bistem opažanjem takvih pojava upozna njihove uzroke i posledice.

Radi sistematskog vaspitanja u struci starešine će odrediti svakom pripravniku, u koliko se lično nebi mogao posvetiti tome poslu, naročitog činovnika, jednog od najboljih praktičara iz nadleštva, koji se mora svom brižljivošću starati o vaspitanju i vežbanju pripravnika.

Član 5

Gde to prilike dopuštaju, daće se mogućnost pripravnicima, osobito ako ih ima više, da svoje stručno usavršavanje i postizanje temeljnog praktičnog znanja dopune pomoću naročitih tečajeva u kojima trebaju saradivati najbolji šumarski praktičari kao i drugi sposobni stručnjaci (univerzitetski profesori, stručni učitelji itd.). Ministar šuma i rudnika odrediće naročite nagrade za nastavnike tih tečajeva.

Vreme polaganja ispita

Član 6

Ispiti se održavaju dvaput godišnje i to u mesecu maju i mesecu novembru. Dan početka ispita određuje ispitna komisija.

Prijave za polaganje ispita moraju se dostaviti komisiji najdalje do kraja meseca januara za majski i do kraja meseca juna za novembarski rok.

Prijave za polaganje ispita

Član 7

Uz prijavu za polaganje ispita mora se priložiti:

a) Diploma o potpuno završenoj stručnoj šumarskoj spremi u originalu ili vlašću potvrdenom prepisu;

b) Potvrda prepostavljene šumarske vlasti o provedenoj pripravnoj službi sa navodom vrste radova, koje je pripravnik obavljao, službeni list i starešinski izveštaj. Kandidati, koji su bili u nedržavnoj šumarskoj službi podneće ovu potvrdu

o provedenoj privatnoj šumarskoj službi, potvrđenu i overenu i od strane državnog šumarskog stručnjaka nadležne šumarske vlasti.

- c) Kratak opis svoga života i rada;
- d) Uverenje o vladanju izdato od nadležne opštinske vlasti;
- e) Uverenje o podanstvu;
- f) Opis dosadašnje šumarske prakse u službi, odnosno stručan njegov rad, opaske i projekti.

Činovnički pripravnici u državnoj službi podnose samo dokumenta pod b), c) i f).

Mesto ispita i sastav ispitne komisije

Član 8

Ispit se polaže u Beogradu i na terenu pred ispitnom komisijom, koju odreduje Ministar šuma i rudnika najdalje do 10. januara svake godine.

Komisija se sastoji iz predsednika, i četiri člana ispitivača. Predsednika, članove i delovodu komisije odreduje Ministar šuma i rudnika.

Članovi ispitivači moraju po pravilu biti aktivni državni šumarski činovnici sa fakultetskom ili visokoškolskom spremom. U slučaju potrebe mogu se uzeti i priznati šumarski stručnjaci van državne službe sa istom spremom no i u tom slučaju predsednik i najmanje dva člana ispitivača moraju biti aktivni državni šumarski činovnici.

Prilikom sastava komisije odreduju se jednovremeno predsedniku i članovima ispitivačima i zamenici.

Član 9

* Određeni članovi komisije u roku od 15 dana po prijemu imenovanja znanju izjavice pismeno Ministru šuma i rudnika, da li se primaju izbora ili ne, u kome će slučaju navesti razloge sa kojih se ne mogu primiti.

Član 10

Ako je koji od članova komisije sprečen da na ispit dode izvestiće o tome blagovremeno predsednika komisije, koji će pozvati zamenika, a ako bi i ovaj bio sprečen, zamoliće predsednik Ministra, da imenuje drugoga zamenika u kome slučaju može predložiti kandidata.

Član 11

Odredena komisija bira između svojih članova ispitivače za pojedine grupe predmeta iz kojih će se ispit prema ovome Pravilniku polagati.

Član 12

Sastav ispitne komisije i imena ispitivača za pojedine grupe predmeta objaviće se preko »Službenih novina« i »Šumarskog lista«.

Odluke o prijemu kandidata i izboru ispitivača za pojedine grupe predmeta

Član 13

Ispitna komisija se sastaje najdalje do 15. februara odnosno do 15. avgusta na pismeni poziv predsednika komisije, pregleda primljene prijave i priloge u njima i većinom glasova donosi odluku o svakom kandidatu napose, da li se pušta na polaganje ispita ili ne. Odluka komisije o ovom izvršna je.

O odluci komisije izvestiće delovoda svakoga kandidata napose preko njegove pretpostavljene vlasti najdalje do konca februara, odnosno do konca avgusta odnosne godine.

O svemu radu na ovoj sednici vodi delovoda zapisnik, koji potpisuju svi članovi i delovoda.

Član 14

Najdalje do konca meseca februara odnosno do konca meseca avgusta delovoda ispitne komisije poslaće na pročitanje i ocenu pojedinim članovima komisije stručne radove svakog kandidata, koji su predviđeni u tač. f) čl. 7 ovog Pravilnika.

Vrsta ispita

Član 15

Ispit je javan i sastoji se iz četiri dela i to:

- 1) Teza — domaći rad većega obima kao pismeni sastav;
- 2) Pismeni ispit;
- 3) Usmeni ispit;
- 4) Terenski ispit.

Obim i održavanje ispita

1) Teza

Član 16

Teza je pismeni sastav šireg obima, koji kandidat podnosi uz prijavu za polaganje ispita, ona je ili opis dotadanje prakse kandidatove za vreme službovanja ili kakav njegov stručni rad ili projekat.

Kao domaći rad iz prakse, teza ima da obuhvati i obradi stručne poslove, koje je kandidat vršio ili kojima je rukovodio za vreme njegovog službovanja; u ovom pismenom sastavu će kandidat izneti sva svoja lična opažanja. Neposredni stručni starijina kandidatov kod koga je ovaj bio na radu potvrđiće na ovoj tezi da li ju je kandidat izradio samostalno i da li opis rada i praksa odgovara stvarnosti.

Kandidat koji se bude odlučio, da u vidu teze obradi kakav specijalan stručni rad ili projekat, mora na tezi staviti svoju potvrdu da je sam radio i navesti dela kojima se pri izradi služio.

Svoju tezu mora kandidat na ispitu i plenumu ispitne komisije uspešno braniti.

Kandidat za koga se ispitna komisija ovom prilikom uveri, da rad nije samostalno radio, odbije se od daljega polaganja ispita u tom roku, a ako odbiveni kandidat i idućeg polaganja to ponovi, gubi za svagda pravo na polaganje državnog stručnog ispita.

2) Pismeni ispit

Član 17

Kandidati za polaganje ispita moraju se pre no što ispit počne prijaviti delovodi ispitne komisije.

Ako prijavljeni kandidat ne dode na ispit a ne bude tražio odlaganje istoga u smislu čl. 24 ovog Pravilnika, smatraće se kao da se nije ni prijavio.

Član 18

U oči dana pismenog ispita ispitna komisija sastavlja iz svake grupe po tri pitanja, koje pretsednik svako posebno zapečaćeno čuva do dana ispita.

Neposredno pred sam početak ispita pretsednik komisije izvlači jedno pitanje po grupama i saopštava ga kandidatima pred celom komisijom.

Član 19

Pismeni ispit ne može trajati više od dva dana i to najviše četiri sata pre podne i četiri sata po podne.

Postavljena pitanja moraju se obraditi najduže u roku od četiri časa i po isteku toga vremena rad se mora ma i nedovršen predati. Kandidat, koji pre isteka

ovog vremena završi pismene rade, mora po predaji ovih odmah napustiti ispitnu prostoriju.

Ako je kandidat pismenu radnju radio i u konceptu, dužan je i ovaj sa ostalim zabeleškama vršenim na ispitnu predati ispitnoj komisiji.

Pretsednik predaje zadatke nadležnim članovima na ocenu i referat komisiji.

Član 20

Za sve vreme pismenog ispita prisustvuje ovome i vodi nadzor po jedan član ispitivač naizmenično, a njih odreduje pretsednik.

Kandidatima je dozvoljeno da se na pismenim ispitima mogu poslužiti šumarskim kalendarom i službenim zbornikom pravila i propisa kao pomoćnim sredstvom. Druga pomoćna sretstva nisu dopuštena.

Kandidati su dužni da primljena pitanja samostalno razrađuju bez ičije pomoći; svaka nedozvoljena radnja od strane kandidata povlači isključenje od daljeg polaganja ispita za taj rok o čemu donosi odluku ispitna komisija u punoj sednici.

3) Usredni ispit

Član 21

Usredni ispit se sastoji iz četiri grupe predmeta i to:

1 grupa:

Podizanje i gajenje šuma u vezi sa meteorologijom, klimatologijom i naukom o poznavanju tla;

Pošumljavanje goleti i živih peskova;

Upotreba i iskoriščavanje šuma;

Zaštita šuma;

Šumska industrija i trgovina;

Ribarstvo i lovarstvo;

2 grupa:

Uredenje i računanje vrednosti šuma;

Geodezija i izrada planova;

3 grupa:

Šumsko gradevinarstvo, u koliko ne spada u višu inžinjersko-arhitektonsku struku, kao: trasiranje i gradnja šumskih puteva, točila, koturača, šumskih železnica; izrada mostova i propusta; gradnja strugara i svih zgrada potrebnih šumskom gazdinstvu.

Uredenje bujica i iskoriščavanje vodenih snaga.

4 grupa:

Organizacija šumarske struke u državi;

Poznavanje Zakona o šumama i svih ostalih zakona, uredaba, pravilnika, upustava izdanih od strane odeljenja za šumarstvo Ministarstva šuma i rudnika;

Ustav Kraljevine Jugoslavije;

Najvažnije odredbe sledećih zakona:

Zakona o ustrojstvu vrhovne državne uprave;

Zakona o nazivu i podeli Kraljevine na upravna područja;

Zakona o banskoj upravi;

Zakona o unutrašnjoj upravi;

Zakona o Državnom savetu i upravnim sudovima;

Zakona o glavnoj kontroli;

Zakona o opštem upravnom postupku;

Zakona o činovnicima;

Zakona o državnom računovodstvu i pravilnika za isvršenje istog zakona;
Zakona o osiguranju radnika;
Zakona o zaštiti radnika i inspekciji rada;
Zakona o tapijama;
Zakona o taksama sa pravilnikom;
Gradanskog i krivičnog zakona;
Zakona o katastru s pravilnicima;
Zakona o zemljišnim knjigama;
Zakona o uređenju zemljišnih zajednica;
Zakona o neposrednim porezima;
Zakona o imovnim opštinama;
Zakona o suzbijanju zloupotreba u zvaničnoj dužnosti;
Uredbe o naknadi putnih i seobnih troškova državnih službenika gradanskog reda.

Član 22

Ispitom rukovodi presednik ispitne komisije on ima pravo ispitivati iz svih predmeta.

Članovi ispitivači ispituju samo iz one grupe predmeta, koja im je dodeljena prema čl. 21 ovog pravilnika.

Ispitna komisija ima da se uveri, je li pripravnik stekao potrebno znanje i sposobnost da može uspešno vršiti zvanične poslove šumarske struke i samostalno upravljeni šumskim gazdinstvom. Zato će komisija ispitivanjem utvrditi pokazuje li kandidat dovoljno iskustvo i spremu za uspešnu primenu stručnog znanja stečenog u šumarskim naukama, poznaje li važeće zakonodavstvo i administraciju, kolika je u tom pogledu njegova opšta spremu i poslovna veština, ima li smisla za upoznavanje šumarsko-političkih, socijalnih i privrednih prilika i njihovo pravilno shvaćanje i konačno kako ume primenjivati zakonske propise i stručno znanje na konkretnе slučajeve.

Dnevno može polagati usmeni ispit najmanje četiri, a najviše šest kandidata.

Terenski ispit

Član 23

Po svršenom pismenom i usmenom ispitu obaviće se terenski praktični ispit na jednom od uređenih i naprednih šumskih gazdinstva na kome bi kandidati imali mogućnosti da i praktično pokažu svoje stručno znanje.

Mesto i vreme polaganja terenskog ispita odreduje ispitna komisija.

Ishod ispita

Član 24

Ispitna komisija deluje samostalno i njene su odluke, odnosno ocene kandidata, izvršne.

Ocenjuje se po grupama sa ocenama: slab (1), dovoljan (2), dobar (3), vrlo dobar (4) i odličan (5).

Ako kandidat bude ocenjen slab iz dve ili više grupa predmeta smatra se da ispit nije položio. Ako bude ocenjen slab samo iz jedne grupe ponoviće ispit samo u istoj grupi.

Član 25

Pored ličnih podataka o kandidatu unose u zapisnik i ocene, koje je kandidat dobio iz pojedinih grupa. Zapisnik o ispitu potpisuje presednik, članovi komisije i delovoda.

Član 26

Uspeh ispita mora se kandidatu saopštiti odmah po završenom celokupnom ispitu. Svedočanstvo o položenom ispitu izdaje kandidatu ispitna komisija uz naplatu propisne takse i povraćaj svih dokumenata, priloženih molbi kandidatovoj prilikom prijave za ispit, osim teze.

Svedočanstvo glasi:

D I P L O M A

o položenom državnom stručnom ispitu za šumarsku struku

Gosp. rođen . . . godine . . , u . . , položio je danas pred ispitnom komisijom, određenom rešenjem Gospodina Ministra šuma i rudnika br. državni stručni ispit za šumarsku struku sa uspehom za dokaz čega mu se izdaje ova diploma prema čl. 26 Pravilnika o polaganju državnog stručnog ispita činovničkih pripravnika šumarske struke sa fakultetskom spremom.

Broj
. 193 . . . god.
Beograd

Pretsednik
Ispitne komisije.

Delovoda:

Članovi:

Član 27

Kandidatu koji ne položi ovaj ispit saopštiće se komisija odluka da li je potrebno da ponovno podnese tezu (domaći rad) uz svoju prijavu za ispit.

8 28

S 28

Sve odluke i akta ispitne komisije o ispitima kandidata predaju se odeljenju za šumarstvo Ministarstva šuma i rudnika.

Prekidanje i odlaganje ispita

C1 30

Samo u opravdanim slučajevima može kandidat pušten na ispit tražiti odlaganje roka za polaganje o čemu donosi rešenje Ministar šuma i rudnika prema pribavljenom mišljenju ispitne komisije.

Kandidat, koji započne polaganje ispita, pa iz neopravdanih razloga isti prekine, smatra se da ispit nije položio. Ispitna komisija odlučiće da li takav kandidat uz prijavu za ponovno polaganje ispita mora da podnese i novu tezu.

Odlaganje ispitnog roka ne može biti ako je to poslednji rok u smislu čl. 14 stav 6. Zakona o činovnicima.

Osnjivo za polaganje ispita

Čl. 30

Kandidati, ako su državni činovnici, mogu dobiti radi spremanja za ispit najviše mesec dana osustva pred ispit.

Naknada putnih troškova članovima ispitne komisije

Čl. 31

Član ispitne komisije, ako stanuje van mesta gde se polaže ispit, dobija iz državne kase pripadajuće putne troškove prema propisima o naknadi putnih troškova za službena putovanja.

Isto tako članovi ispitne komisije imaju pravo na putne i podvozne troškove pri održavanju terenskog ispita.

Važenje pravilnika

Čl. 32

Kad ovaj Pravilnik stupa na snagu, prestaju važiti svi drugi propisi, koji su dosada važili za polaganje državnog stručnog ispita činovničkih pripravnika šumarske struke sa fakultetskom spremom.

Čl. 33

Ovaj Pravilnik stupa na snagu kad se objavljuje u »Službenim novinama«.

Broj 10.803/33

22. jula 1933. god.

Beograd

Ministar šuma i rudnika,
P. Matica, s. r.

DRŽAVNI STRUČNI ISPIT ŠUMARSKIH PRIPRAVNIKA SA FAKULTETSKOM SPREMOM.

Ispitna komisija obrazovana rešenjem gospodina Ministra šuma i rudnika br. 22547 od 4—X—1933 god. obavila je ispitivanje šumarskih činovničkih pripravnika sa fakultetskom spremom od 13—16 novembra zaključno. Rezultat ispita je sledeći:

Za ispit se prijavilo 9 kandidata, za njih 6 izdata je dozvola, dok su trojica odbijeni.

13 i 14 novembra obavljeni su pismeni ispiti i izvučena ova pitanja:

I. grupa: Opisati rasprostranjenost pojedinih glavnih vrsta drveta u našoj zemlji u horizontalnom i vertikalnom pravcu. Te dovesti u vezu sa klimatskim i ostalim faktorima zemlje i sa zahtevima vrsta na stožinu.

Koji su egzoti uvedeni u našoj zemlji i sa kakvim uspehom?

Razlozi i opravdanost uvodenja egzota.

IV. grupa: »Dati kritičku analizu odredaba o zaštitnim šumama (§§ 15—27 Zakona o šumama).«

II. grupa: »Zbog javnog interesa potrebno je poseći i trajno otuditi od šumske privrede jedan pojas šume u širini od 40 m i dužini od 1.5 km.

Ta je površina obrasla 30 godina čistom hrastovom sastojinom obrasta 0.8.

Stanište odgovara III bon. razredu tabela za hrast (šumarsko- lov. kalendar za god. 1933 str. 129).

Ranijim je istraživanjima ustanovaljeno, da finansijska ophodnja iznosi 120 god.

Kao prizvani veštak izračunajte kakva i kolika bi se ošteta imala dati šumoposredniku.

Iskrčena se površina u buduće može iskoriscavati samo kao pašnjak.

Za ovaj obračun potrebne podatke uzmite da odgovaraju prilikama kraja gde služite.

III. grupa: »Za jednu zgradu izračunati predmer i predračun (troškovnik). Skica se prilaže.«

Usmeni ispit obavljen je 15, a terenski 16 novembra u drž. šumi »Avala«.
Ispit su položili svi kandidati i to njih dvojica sa dobrim uspehom a četvorica sa ocenom dovoljan.

ISPIT ČINOVNIČKIH PRIPRAVNIKA.

Dana 12. XII. 1933. god. održati su stručni državni ispitci činovničkih pripravnika sa nepotpunom srednjoškolskom spremom za administrativno kancelarijsku službu u šumarskoj struci pred ispitnom komisijom određenom rešenjem gosp. Ministra šuma i rudnika od 22. IX. 1933. Br. 21953.

Ispit su položili sledeći kandidati: 1) Sekulić Dragiša činovnički pripravnik Direkcije šuma Banja-Luka sa ocenom »odličan«. 2) Stanišić Jelena, činov. pripravnik kod odelenja za šumarstvo sa ocenom »Vrlo dobar«. 3) Pantelić Čedomir, činovnički pripravnik kod uprave drž. parka »Topčider« sa ocenom »Vrlo dobar«. 4) Sučić Mate, čin. pripravnik kod sres. načelnstva u Bosanskoj Gradiški sa ocenom »Vrlo dobar«.

Predsjednik ispitne komisije: **Ing. Mil. Manojlović**, v. r.

IZ UDRUŽENJA

UPLATA ČLANARINE U MJESECU NOVEMBRU GODINE 1933.

Redovitih članova: Đurković Matija, Oriovac Din 100.— za god. 1933; Jagrović Svetozar, Zagreb Din 100.— za god. 1933; Radošević Vjenceslav, Bjelovar Din 100.— za god. 1933; Rossi Alfred, Kotor Din 100.— za god. 1932; Simčić Jovan, Aleksinac Din 100.— za god. 1933; Virnik Franjo, Jastrebarsko Din 50.— za II. polugod. 1933; Vasiljev Aleksander, Kumanovo Din 200.— za god. 1932. i 1933; Vasiljević Duro, Plevlje Din 120.— za god. 1933, i upisnina.

Redovitih članova sa područja podružnice Ljubljana: Blaha Josip, Radohova Din 100.— za god. 1932; Jelenčić Leopold, Boh. Bistrica Din 100.— za god. 1933; Rihtar Ćiril, Celje Din 100.— za god. 1933; Tavčar Karl, Ljubljana Din 150.— za II. polugod. 1931. i I. polugod. 1932.

Redovitih članova sa područja podružnice Beograd: Ranitović Svetozar, Beograd Din 100.— za god. 1932; Petrović Lazar, Beograd Din 324.— za god. 1930—1932; Šturm Svevlad, Beograd Din. 100.— za god. 1932.

Redovitih članova sa područja podružnice Banjaluka: Balić Mehmed, Prijedor Din 50.— za I. polugod. 1933; Krajišnik Mustafa, Teslić Din 100.— za god. 1932; Begić Jure, Banja-Luka Din 100.— za god. 1934.

Redovitih članova sa područja podružnice Sarajevo: Hajliček Hubert, Čačak Din 30.— za 1/4 1933; Irović Tomo, Vareš Din 150.— za god. 1932. i 1933; Šibalić Dušan, Sarajevo Din 50.— za II. polugod. 1933; Trifunović Dragoljub, Morović Din 100.— za god. 1933; Tešanović Vladimir, Kladanj Din 70.— za II. polugod. 1933; Manojlović Petar, Sarajevo Din 200.— za god. 1932. i 1933; Sabovljević Jovan, Illok Din 200.— za god. 1932. i 1933.

Upłata članova pomagača: Hrgović Nikola, Zemun Din 60.— za god. 1933. i upis; Funkl Alojzije, Griže Din 50.— za god. 1932; Jovanović Nikola, Beograd Din 50.— za god. 1933; Momirović Borivoj, Brno Din 50.— za god. 1933; Ržehak Viktor, Zemun Din 60.— i upis; Šarić Božidar, Čačak Din 50.— za god. 1933; Šafar Josip, Delnice Din 100.— za god. 1933. i 1934; Uvalić Srdan, Nova Gradiška Din 150.— za god. 1931., 1932. i 1933; Plavšić Milenko, Zagreb Din 50.— za god. 1933; Pršečki Franjo, Zagreb Din 100.— za god. 1932. i 1933; Potočić Zvonimir, Zagreb Din 60.— za god. 1933; Brklačić Nikola, Zagreb Din 20.— aconto god. 1933.

Upłata na preplati za Šumarski list: Sresko načelstvo, Zagreb Din 100.— za god. 1933; Direkcija državnih rudarskih preduzeća, Sarajevu Din 100.— za god. 1933. Ing. Bulut Dane, šum. savjetnik Zavidović; Ing. Brixy Stjepan, šum. savjetnik Varaždin; Ing. Ilić Nikola, šum. savjetnik Vojni Križ; Ing. Asaj Franjo, šum. savjetnik Vinkovci; Ing. Čižek Franjo, šum. savjetnik Valpovo; Ing. Štiglic Franjo, šum. savjetnik Kočevje; Ing. Maruzzi Ivan, viši šum. savjetnik Sarajevo; Ing. Ružić Ante, viši šum. savjetnik Karlovac; svaki sa Din 100.— pristupnine.

Uprava.

KNJIŽEVNOST

Centralblatt für das gesamte Forstwesen, 1932 Hft. 12 — Dr. W. Neubauer: Zur Frage der kombinierten Verwendung von Massentafeln und Probestämmen bei Bestandesaufnahmen. (K pitanju kombinovane upotrebe konkretnih i apstraktnih prijmernih stabala pri kubisanju sastojine. Članak je napisan povodom radnjā Prof. Dr. A. Levakovića, štampanih u Glasniku za šumske pokuse br. 3 na str. 281—325).

1933, Hft. 1 — Ing. Ziegler: Das natürliche Vorkommen der Lärche bei Melan im Bregenzer Wald. (O prirodnom pridolasku arisa kod M. u šumi B.) — **F. Stellwag — Cariot:** Korbweidenkultur in Österreich. (O podizanju kultura košaračkih vrba u Austriji.) — **Dr. A. Lohwasser:** Die finanzielle Umtriebszeit konkreter Bestände und der objektive Bodenertragswert der Bodenreinertragslehre. (Financijalna ophodnja konkretnih sastojina i objektivna prihodna vrijednost zemljišta u nauci o najvećoj zemljšnoj renti).

Hft. 2 — Dr. H. Hufnagel: Untersuchungen über die Wertverminderung von Fichtenstammholz durch die Lagerung. (Istraživanja o umanjuvanju vrijednosti smrekovine uslijed loše manipulacije i dugog zadržavanja na stovarištima).

Hft. 3 — Dr. G. Schreckenthal: Beiträge zur Frage des Waldrückganges in Tirol. (O uzmicanju šume u Tirolu. Autor opisuje uzroke nestajanja šume odnosno njezinog jakog prorjeđivanja na granici drveća odnosno šume u Tirolu. Istraživanja se odnose na područja unutar Pitztala, Stubaitala i Weerberga. Nestajanje šuma u ovim područjima ima se pripisati uglavnom utjecaju čovjeka, koji joj ondje stoljećima naša štetu sječom i pašarenjem).

Hft. 4 — Dr. G. Schreckenthal: Beiträge zur Frage des Waldrückganges in Tirol. (Svršetak.) — **Ing. H. Schwarz:** Wuchsgebiete der Küstendouglasie in Europa. (O područjima uspijevanja zelene duglazije u Evropi. Prema klimatskim pri-

likama koje vladaju u području prirodnog pridolaska zelene duglazije u zapadnom dijelu Sjeverne Amerike zaključuje autor deduktivnim putem na mogućnost njenog rasprostranjenja u Evropi. Sravnjuje pri tom ekološke momente u području prirodnog pridolaska ove vrste s klimatskim prilikama u Evropi. Elementi klime, kojima je uvjetovano optimalno uspijevanje zelene duglazije kao i mogućnost njezina uspijevanja uopće, uglavnom su u području njenog prirodnog pridolaska ovi:

Godišnja temperatura	10°	5°—13° (14°)
Temperatura najhladnjeg mjeseca	3°	—3° (—3, 5°) do +8°
Temperatura najtoplijeg mjeseca	17°	14° do 21° (22°)
Broj mjeseci sa temp. preko 10°	5 do 6	4 (3) do 8
Apsol. maksimum	37°	32° do 42°
Apsol. minimum	—17°	
Godišnja oborina u mm	1400	550 do 2500
Oborine od 1. IV. do 30. IX. u mm	ca 350	150 do 230
Oborine u najsušem mjesecu (VII, VIII)	25	
Broj kišnih dana od 1. IV. do 30. IX.	50	
Relativna zračna vlaga god.	80%	i ispod 70%
Prosječna brzina vjetra	10 km/s	

Prema ovim podacima drži autor da bi se, uz izvjesna otstupanja, areal umjetno podignutih duglazinih šuma mogao prostirati: južnim dijelom Norveške i Švedske, Danskom, Njemačkom — u predratnom opsegu, dijelom sjeverne Austrije i svjeverne Švicarske, Holandijom, Belgijom, Velikoj Britaniji i Irskom, Francuskom bez primorja na Sredozemnom moru, te sjevernijem i sjeverozapadnom Pirenejskom poluotoku. Taj areal podjeljuje autor ovako: 1) Područje optimalnog uspijevanja u Engleskoj i Francuskoj, 2) Područje optimalnog uspijevanja u jugoistočnoj Francuskoj, 3) Područje optimalnog uspijevanja oko rijeke Ibera, 4) Područje uspijevanja u Škotskoj i sjevernijem Irskom, 5) Područje uspijevanja u južnoj Škandinaviji, 6) Područje uspijevanja u istočnoj Prusiji i Poljskoj, 7) Područje uspijevanja u sjevernoj Njemačkoj, 8) Područje uspijevanja u srednjoj Njemačkoj, 9) Područje uspijevanja u južnoj Njemačkoj, 10) Područje uspijevanja u sjevernijem Francuskom i 11) Područje uspijevanja sjeverno od rijeke Ibera. Najjužnija granica ovoga aerala išla bi istočnim Pirinejima u visini od 300 m. Visinske granice mijenjale bi se naravno prema karakterima klima. Gornja granica u zapadnim Alpama iznosila bi cca 1300 m. Ona bi rasla u smjeru zapada, tako da bi u Kantabarskom gorju i gorju sjeverne Portugalske iznosila 1600—1800 m).

Hit. 5/6 — Prof. M. Seitner: *Lophyrus rufus Ratz. an der Zirbe im Kampfgürtel des Waldes.* (O napadaju borove pilatke na limbu.) — Ing. K. Gaigg: *Naturverjüngung und Mischbestandsbegründung auf den Kreideschliffböden zwischen Krems und Enns des oberösterreichischen Traunviertels.* (O prirodnom pomladivanju i osnivanju mješovitih sastojina na krednim tlima između K. i E.) — Ing. J. Fröhlich: *Zur Frage der Wertverminderung von Fichtenstammholz durch Lagerung.* (O umanjanju vrijednosti smrekovine na stovarištima. Povodom članka Ing. H. Hufnagla u Hft. 2.) — Grossmann — Ing. H. Melzer: *Die Schwarzerle im Lungau.* (Crna joha u L.).

Hit. 7/8 — Dr. A. Friedl: *Zur Kenntnis der Schädlinge der österreichischen Korbweidenkultur.* (K poznavanju štetnika na kulturama košaračkih vrba u Austriji.) — H. Höninger: *Die Entscheidung über die Umtriebshöhe.* (O visini ophodnje).

Hit. 9 — Dr. E. Stenczel: *Freiwilliger Arbeitsdienst* (Dobrovoljni rad, njegovo značenje i primjena u šumarstvu) — Dr. G. Tschadek: *Die Waldentwicklung Mitteleuropas im Lichte der pollenanalytischen Ergebnisse und der urgeschichtlichen Forschung* (Razvitak šuma u srednjoj Evropi prema rezultatima analiza peštula i istraživanjima stanja u prahistorijsko doba).

Hit. 10 — Dr. v. Ow: Der Absatz österreichischen Holzes. (O prodji austrijskog drva). — Ing. G. Merker: Über die Presslersche Zuwachsprozentformel. (O Pre-slerovoj formuli postotka prirasta).

Lesnicka Prace, 1933 Čs. 1 — Dr. A. Němec: Porušování koloběhu kyseliny fosforečné vlivem hrabání lesního steliva. (O poremetnjama u kretanju fosforne kiseline u tlu uslijed sabiranja stelje.) — Ing. A. Dyk: Dykova kontrola myšky. (Dykov način kontrolisanja omorikova prelca). Ing. A. Kalandra: Regenerace borovice obecné ve druhém roce, napadené jako ročky sypavkou (*Lophodermium pinastri Chev.*), a její praktický význam. (O regeneraci biljaka običnog bora napadnutih bolešću *Lophodermium pinastri* i njezinom značenju za šumarsku praksu. Autor motreći razvitak biljaka običnog bora zaraženih pomenutom bolešću došao je do zaključka, da su za praksu od važnosti samo biljke sa zdravim i neoštećenim terminalnim pupovima. Biljke sa oštećenim terminalnim pupovima sporo prirašćuju i rastu grmoliko.) — Ing. S. Juklík: Nástin vývoje lesnického školství a vyučování lisnictví výbec na území našeho státu v údobi předpřevratovém. (O historiskom razvitu šum. škola i šum. nauke u Českoslovačkoj do g. 1918.)

Čs. 2 — Ing. Š. Klíman: Hospodársky popis pôdy v okolí Veľkých Jazier v Spojených Štátoch amerických. (O gospodarenju sa šumamaoko velikih jezera u U. S. A.). — C. Magerstein: Vývin obrácené vysázených vrbových řízků. (O uspijevanju obrnuto zasadenej vrbovih reznicu.) — J. Juránek-Třebon: O významu a účelu method kolorování porostných map. (O svrši i načinu koloriranja šum. nacrtu.) Ing. St. Juklík: Prozatímní zpráva o vývoji blatěných semenáčků smrkových. (Istraživanje o uspijevanju smrekovih sadnica močenih prije sadnje u zemljanoj kaši.) — Dr. J. Folk: Porovnání provozu na pile, starší a na pile nově zřízené. (Uporedenje rada dviju parních pil, i to jedne sa starijim i druge sa novijim uredajima.)

Čs. 3 — Ing. Dr. J. Žabka: Anatomická studie o listech rodu *Pinus*. (Anatomicka studija o borovim iglicama.) — Ing. V. Rosenfeld: Škody vzniklé hrabáním steliva. (O štetama nastalim uslijed sakupljavanja stelje.) — Ing. Z. Linhart: Organizace provozu na lesních železnicích ve světle vědeckého řízení práce. (O transportu dřeva na šum. željeznicama sa gledišta naučne organizacije rada.)

Čs. 4 — Dr. A. Zlatník- Ing. J. Kramář- Ing. T. Bayer: Naše cesta Rumunjskem. (Opis ekskurzije Šum. visoke škole u Brnu, preuzete 13. do 30. VI. 1932. u rumunjske šume.)

Čs. 5—6 — F. F. Lysý: Vzájemné srovnání hlavních rozpoznávacích znaků některých našich dřev. (O uporedivanju glavnih razlika tehničkih svojstava nekog drveća.) — Ing. D. Lacenkovský: Entomologické výzkumy v lesích Adamovských v letech 1930—1932. (Entomološka istraživanja u šumi Adamov u god. 1930—1932.) — J. Růžička: Další pozorování mnišky a tachin z. r. 1932. (Daljnja opažanja o pojavi omorikovog prelca i tahina u 1932. g.)

Čs. 7—8 — J. Šimr: Lesní společenstva na Libochovicku. (O šumskim asociacijama u šumama L.) — Ing. J. Czimra: Štátny dozor nad lesami. (Državni nadzor nad šumama.) — J. Frič: Vývoj lesního vlastnictví do války 30-leté. (Razvoj šumskog vlasništva do 30-god. rata.)

Čs. 9 — V. Říha: Ochrana lesa. (O zaštiti šuma.) — Ing. J. Metlaš: Slavonské doubravy. (O slavonskim hrastovim šumama.) — Dr. Jar. Klíka: Ruské typy lesni. (O ruskim tipovima šuma.) — J. Frič: Vývoj lesního vlastnictví do války 30-leté. (Na-stavak.) — Dr. G. Viencent: Vichřice a lesy ve Vysockých Tatrách. (Vihrovi i šume u Visokim Tatram.)

Čs. 10 — Dr. A. Němec: Vliv pěstování lupiny na lesní půdu. (O važnosti uzgajanja grahorice na šumskom tlu.) — Dr. V. Novák: K otázce třídění a názvosloví

humusu. (O klasifikaciji i nomenklaturi humusa.) — Dr. G. Vincent: Vichřice a lesy ve Vysočinách Tatrach. (Svršetak.) — Dr. J. Sigmond: Klimatické a ekologické setření v lesní světlině. (O klimatickém i ekologickém opažení na šumském čistinama.) — J. Frič: Vývoj lesního vlastnictví do války 30-leté. (Nastavak.)

Tharandter Forstliches Jahrbuch, 1933, Hit. 4 — Dr. F. Hudeczek: Die Korrelationsrechnung als forstliche Arbeitsmethode. (O primjeni računa korelacije u šumarstvu. Svršetak.) — R. Hugershoff: Graphische Ermittlung linearer Korrelationen. (O grafičkom određivanju linearnih korelacija.) — Dr. E. Münch: Schrägverschulung. (O kosoj presadnji.) — Dr. Ziegler: Blendersaumschlag und Schirmkeilschlag in ihrer Heimat. (O Wagnerovom i Eberhardovom načinu gospodarenja u kraju gdje se provadaju.)

Hit. 5 — R. Putsch: Das Fichtensamenjahr 1924/25 im Erzgebirge und seine Ergebnisse. (O urodu smrekovog sjemena 1924/25 g. u E. i rezultatima pokusa prir. pomladivanja smreke.) — Dr. E. Gehrhart: Ein Vergleich des Kopezky-Gehrhardt-schen Verfahrens der Bestandesmassenermittlung mit denjenigen von Neubauer und Tischendorf in Bezug auf Einfachheit und Genauigkeit. (Uporedenje Kopezky-Gehrhardtovog načina izračunavanja sastojinske drvene mase sa Neubauerovim i Tischen-dorfovom načinom obzirom na jednostavnost i točnost.) — Übersicht über die im Jahre 1932. erzielten Versteigerungserlöse von Stämmen und Abschnitten, getrennt nach Stärkeklassen und Holzarten. (Pregledni prikaz o količinama i cijenama utrženog smrekovog, borovog i bukovog drva u g. 1932. u upoređenju s g. 1928—1931.)

Hit. 6 — Bernhard: Zum Gedenken an Arno Gross, Professor an der forstlichen Hochschule Tharandt. (Uspomeni prof. Dr. A. Grossa.) — Herrmann: Die Sudetenlächer, ihr natürliches Vorkommen, ihre Ansprüche an Klima und Boden, ihr Wachstum und forstliches Verhalten. (O sudetskom arišu, njegovom prirodnom rasprostranjenju, zahtjevima na klimu i tlo, rastu i drugim svojstvima.)

Hit. 7 — Dr. E. Münch: Das Lärchenrätsel als Rassenfrage. (O arišu u Njemačkoj kao posebnoj rasi. Autor opisuje veoma povoljno uspijevanje ariša na različitim tlima u kraju koji se nalazi na granici između Sjeverne i Srednje Njemačke. Tamošnje se ariševe sastojine odlikuju vrlo povoljnim šumsko-uzgojnim svojstvima. One nisu napadnute rakom, vrlo brzo rastu, lijepog su oblika i proizvode mnogo tehničkog drva, koje se odlikuje osobito velikom srži. Sva pomenuta svojstva zadržale su ariševe sastojine u ovom kraju kroz dva stoljeća. Uspijevaju dobro u čistim, a i u mješovitim sastojinama s domaćim četinjačama i listačama. Podrijetlo ovih sastojina je Gornja Šlezija. One potječu od šlezijске ili sudetske rase ariša. Autor se osvrće napose na uspijevanje ariša u Šleziji, gdje on isto tako dobro uspijeva na raznim tlima, i to u visinama od 220—700 m. Pridolazi na svim ekspozicijama, u čistim sastojinama i smjesi. Osim toga lako se prirodno pomlađuje. Optimalno mu je uspijevanje u Šleziji između 200—500 m.) — Dr. E. Münch: Eine neue Laubholzkrankheit? (Nova bolest lisnatog drveća? U Altmarku i Erz-gorju opazio je autor početkom i sredinom juna 1933. g. neprolistala ili tek djelomično prolistala hrastova, jasenova i jojova stabla. Pripovi toga drveća bili su u više slučajeva posve uništeni. Uzrok ovoj pojavi izgleda da će biti jedna nova, dosad nepoznata bolest.)

Hit. 8/9 — Francke: Beiträge zur Fortentwicklung des sächsischen Forsteinrichtungsverfahrens. (O razvitušku šumsko-uredajnjih načina saskih šuma.) — Dr. F. Loetsch: Zur Grundlegung der Forstwissenschaft bei allgemeingültiger und einzelpunktiger Forschung. (O temeljnim zasadama šumarske znanosti kod istraživanja općenitog i posebnog karaktera.)

Hit. 10 — R. Putsch: Kritische Bemerkungen zu dem »Zöblitzer Wirtschaftsverfahren«. (Kritička opažanja o načinu gospodarenja u žöbliškim šumama. Graser je kao upravitelj žöbliških šuma vodio ondje od 1918. g. poseban šumsko-gospodarski način. Taj način opisao je on u prošlogodišnjem br. 12. ovog časopisa.

Autor se osvrće na taj opis kao i Graserovu knjigu »Die Bewirtschaftung des erzgebirgischen Fichtenwaldes, I. Bd. Članku su dodane glavne smjernice i propisi gospodarenja u saskim državnim šumama.) — M. Pfeiffer: Frostuntersuchungen an Fichtentrieben. (Istraživanje šteta od studenih na šmrekovim izbojcima) — H. Sausenthaler: Über den Zuwachs von Beständen an Kreisflächen und Massen und dessen Ermittlung mit dem Zuwachsbohrer. (O plošnom i drvno-gromadnom prirastu sastojina i njegovu određivanju pomoću prirasnog svrdla.)

Forstwissenschaftliches Centralblatt, 1933, Hit. 9 — Dr. Bernbeck: Laubholzheisterpflanzung auf physiologisch flachgründigen Böden (O sadnji odraslih lisnatih biljaka na fiziološki plitkim tlima.) — R. Jahn: Ergebnisse einer forstlich-bodenkundlichen Kartierung im Westthüringischen Buntsandsteingebiet. (Rezultati šum.-tloznanstvenog kartiranja u zap. Th.) — Dr. F. Hartmann: Drei Grundformen in der Rotholzanordnung beim Nadelholze. (Glavni oblici nepravilne crvene srži kod četinjavog drveća.)

Hit. 10 — K. Gösswald: Die künstliche Verbreitung der roten Waldameise *Formica rufa* L. unter besonderer Berücksichtigung ihrer Bionomie und Ökologie. (Umjetno rasprostranjenje crvenih mrava s naročitim obzirom na njihovu bionomiju i ekologiju.) — W. Hohenadel: Der Ersatz der Ertragstafeln. (O nedostacima i nadopuni prihodnih tabela.) — Dr. F. Freise: Naturverjüngung einiger Nutzholzarten im subtropischen Mischurwalde Brasiliens. (O prirodnom pomladivanju nekih vrsta drveća u subtropskim mješovitim prašumama Brazilije.)

Hit. 11 — Dr. K. Friederichs: Die Kieferneule (*Panolis flammea*) in Mecklenburg. I. (Borova sovica u M. I. Uz opažanja o pojavi omorikova prelca.) — Dr. N. Domes: Studie über die Verbreitung des Waldes und der forstlichen Standortsbonitäten im Bundeslande Salzburg und deren klimatische und edaphische Grundlagen. (Studija o rasprostranjenju šume i šumsko-stojbinskih boniteta u pokrajini S., te tamošnjim klimatskim i edafskim prilikama.)

Hit. 12 — D. Schreiner: Klebastbildung an Eichen. (O pojavi živića na hrastovima. Na osnovu dugogodišnjih svojih promatranja zaključuje autor, da je uzrok ovoj pojavi sadržan u zasjenjivanju krošnje i umanjenom pridolasku svjetla na sve to jače stisnute krošnje u hrastovoj sastojini. Stisnuta i potisnuta hrastova stabla imaju redovno vrlo slabu krošnju. Asimilatorno djelovanje krošnje popušta znatno u takvim prilikama, a životni proces stabla preuzimaju živići, koji izbijaju po stablu. Postanak živića uvjetovan je poremetnjama, koje nastaju između transpiracionog i apsorpcionog aparata.) — L. Fabricius: Zur Wasserreiserfrage. (K pitanju pojave živića. Primjedbe na prednji članak.) — Dr. N. Domes: Studie über die Verbreitung des Waldes. — (Nastavak.)

Hit. 13 — Dr. K. Mantel: Waldwirtschaft und Forstrecht im nationalsozialistischen Staate. (O smjernicama šumskog gospodarenja u nacionalno-socijalističkoj državi. U ovom članku razrađeno je gledište njem. nacionalno-socialističke stranke u pogledu vodenja šum. gospodarenja u budućnosti. Opisani su u prvom redu pogledi obzirom na posjedovne prilike. Pomenuta stranka poštuje pored ostalih posjedovnih oblika i privatni šumski posjed. Od privatnih šumskih posjednika traži se, međutim, da gospodarenje u svojim šumama usklade se opće gospodarskim narodnim potrebama.) — Dr. N. Domes: Studie über die Verbreitung des Waldes.... (Svršetak.) — Dr. K. Friederichs: Die Kieferneule (*Panolis flammea*) in Mecklenburg. (Nastavak.)

Hit. 14 — Dr. K. Haenel: Nonne und Vogelwelt. (Omorikov prelac i ptice. Odgovor na Ortleppov članak u Hit. 1. 1933. ovog časopisa.) — Dr. K. Mantel: Waldwirtschaft und Fortstrecht im nationalsoz. Staate. (Nastavak.) — Dr. K. Friederichs: Die Kieferneule im Mecklenburg. (Nastavak)

Hit. 15 — Dr. K. Mantel: Waldwirtschaft und Forstrecht.... (Nastavak.) — R. Geiger: Können herumliegende Bierflaschen einen Waldbrand verursachen?

(Mogu li nastati šumski požari djelovanjem sunčanih zraka na pivske boce?) — Dr. K. Friederichs: Die Kieferneule in Mecklenburg. (Svršetak).

Hft. 16. — R. Lang: Studien zur forstlichen Düngung. (Studije o upotrebi gnojiva u šumarstvu.) — Dr. K. Mantel: Waldwirtschaft und Forstrecht.... (Nastavak).

Hft. 17 — Dr. Künkele: Spätfrost und Höhenlage. (Pojava kasnih mrazova obzirom na visinske položaje.) — R. Geiger — M. Woelfle — L. Ph. Seip: Höhenlage und Spätfrostgefährdung. (Visinski položaji i opasnosti od kasnih mrazova.) — Dr. K. Mantel: Waldwirtschaft und Forstrecht.... (Nastavak). — R. Lang: Studien zur forstlichen Düngung. (Nastavak).

Hft. 18 — F. Bäckmann: Untersuchungen über den Einfluss der Harzung auf den Nutzwert eines Fichtenbestandes. (Istraživanja o uplivu smolareњa na vrijednost smrekove sastojine). — R. Lang: Studien zur forstlichen Düngung. (Svršetak).

Hft. 19 — Dr. Pechmann: Neue Versuche mit Wildverbissmitteln an Laubholz. (Novi pokusi s raznim preparatima podesnim za suzbijanje šteta koje nastaju odgrizanjem mladica po divljači u kulturama listača). — Dr. Bauer: Die Bekämpfung der Stechmückenplage und die forstlichen Meliorationsmöglichkeiten in den Auewaldungen des oberen Rheintales. (Suzbijanje komaraca i mogućnost melioracije šumskog zemljišta u močvarnom području Rajne. — Dr. K. Mantel: Waldwirtschaft und Forstrecht.... (Nastavak).

Hft. 20 — Dr. Bauer: Die Bekämpfung der Stechmückenplage.. (Svršetak). — Dr. K. Mantel: Waldwirtschaft und Forstrecht.... (Nastavak).

Hft. 21 — R. Geiger — M. Hoefle — L. Seip: Höhenlage und Spätfrostgefährdung. (Nastavak). — Dr. K. Mantel: Waldwirtschaft und Forstrecht.... (Nastavak).

Hft. 22 — L. Witzgall: Naturam si sequemur ducem.... (Slijedimo li prirodu kao voditeljicu....) Dr. K. Mantel: Waldwirtschaft und Forstrecht.... (Svršetak). K. Eckstein: Hähersaaten. (Šojka kao prenašač šumskog sjemenja. Povodom članka K. Fischera u Hft. 1, 1933. ovog časopisa).

Allgemeine Forst — und Jagdzeitung, 1933 — Januar — R. Stephani: Treiben wir eine natur- und vernunftgemäße Waldwirtschaft? (Vodimo li prir. i racionalno šumsko gospodarstvo?) — Dr. L. Wappes: Technisches und Taktisches über Forstversammlungen. (Nešto o vodenju šumarskih skupština).

Februar — Dr. Dannencker: Betrachtungen zum Wandel forstlicher Systeme. (Razmatranja o promjenama sistema u šum. gospodarstvu). — Dr. Künnaz: Forstwirtschaftswissenschaft und forstliche Betriebswirtschaftslehre. (Šumarsko-gospodarska znanost i nauka o vodenju šumskog gospodarstva). — Dr. M. Lorey: Beitrag zur pH — Messung in der Praxis. (Prilog k određivanju stepena koncentracije vodikovih iona).

Mart — Dr. Vanselow — Dr. Heger: Der Einfluss des Überhalts in verschiedenem Alter der Bäume und bei verschiedener Dauer auf Form und Masse der Kiefer. (O uplivu pričuvaka na oblik i drvnu masu borovih sastojina). — Ing. H. Schwarz: Über die Kennzeichnung des Standortes nach inneren Merkmalen. (Obilježja stojbine obzirom na njezine unutrašnje osobine). — Dr. M. Stier: Der Jagdfrevel im geltenden Strafrecht. (Lovni prekršaji u postojećem kaznenom zakonu).

April — Dr. Vanselow: Versuche über den Einfluss verschiedener Samenkorngrösse und verschiedener Herkunft des Samens auf die Entwicklung der Fichte. (Pokusi o uplivu sjemena razne veličine i podrijetla sjemena na razvoj smrekovih kultura. Dr. Weber zaključivao je na osnovu svojih pokusa, vodenih u Giessenu od 1911 i 1913 pa naprijed, da u rastenju smrekovih biljaka uzraslih iz sitnog i krupnog sjemena postoje osjetljivije rezlike nego se to ranije držalo. Bauer, Cieslar, Hess i dr. tvrdili su da takve razlike izčezaaju tokom nekoliko narednih godina. Dr. Vanselow, promatrajući pokuse Dr. Webera, našao je da razlike u uzrastu biljaka uzgojenih iz sjemena razne veličine izčezaaju otprilike posve za prvi 20

godina. Na osnovu istih pokusa utvrdio je Vanselow da u jednakom razdoblju vremena izčezavaju i razlike obzirom na provenijenciju sjemena. U istom članku osvrće se autor na upliv godišnjih oborina odnosno oborina u doba vegetacije, tj. od aprila do uključivo augusta, na godišnji prirast izbojaka. U godinama kad je bilo mnogo oborina opaženo je da je prirast izbojaka bio velik. Ova korelacija stoji u mnogo tješnjijoj vezi s oborinama cijele godine nego s oborinama u doba vegetacije). — M. Helbig: Anmerkungen zur Kalkdüngung und Trockentorfbekämpfung. (Napomene o upotrebi vapnenih gnojiva i suzbijanju suvog treseta). — Dr. E. Gehrhardt: Vereinfachung der Bestandsmassenermittlung durch Verschmelzung von Ertrags- und Massentafel. (Pojednostavljenje određivanja sastojinske mase spajanjem prihodnih i drvnogromadnih tablica). — Dr. H. Weber: Zur Abwehr in Fragen der Waldbesteuerung und der Wirtschaftlichkeit. (O oporezivanju šuma i šum. gospodarenju).

Maj — Dr. M. Lorey: Beitrag zum Kahlschlagproblem. (Prilog k problemu čistih sječa, Istraživanja vodenja obzirom na stanje koncentracije vodikovih iona u tlu čistih sjećina i tlu zrele šume). — Ing. J. Podhorsky: Kann ein vollständig sich selbst überlassener Hochgebirgswald durch Überhandnehmen von Forstinsekten zu einem Gefahrenherd werden? (Može li posve sama sebi prepustena planinska šuma jačim razmnažanjem insekata postati leglo zaraze?) — Dr. M. Seeger: Bodenertrags- und Bestandswert bei natürlicher und künstlicher Bestandsbegründung. (Prihodna vrijednost zemljišta i sastojine kod prirodnog i umjetnog podizanja sastojina).

Juni — Dr. R. Immel: Beiträge zur Brühgeschichte der Nadelholzkultur und der Holzartenverbreitung in Hessen. (Iz povijesti o uzgajanju četinjača i rasprostranjenju vrsta drveća u H.). — Ing. H. Schwarz: Mischholzarten und Bestandesverhältnisse der österreichischen Schwarzföhre in Niederösterreich. (Vrste drveća koje pridolaze sa crnim borom i njegovi sastojinski odnosi u Donjoj Austriji). — A. Haug: Zur Forstversammlungsfrage. (K pitanju šumarskih skupština).

Juli — Kleinschmit — Deines — Oelkers: Zur Versäuerung und Humusfrage im Waldbestande II. (Kiselost i pitanje humusa u sastojini II.) — A. Neumec: Der Einfluss des Streurechens auf die chemische Zusammensetzung des Bodens der Nadeln und des Holzes eines Kiefernbestandes. (Upliv sakupljanja strelje u borovim sastojinama na kemički sastav tla, iglica i drva). — Dr. R. Immel: Beiträge zur Frühgeschichte der Nadelholzkultur.... (Svršetak).

August — R. Stephan: Bekämpfung von Schneebrechschäden. (Suzbijanje šteta od snijegoloma). — Krug: Altmarkische Kiefernsaaten im Jahre 1562 u. a. (O sjetvi borovog sjemena u Altmarku u g. 1562 i dr.) — Burckhardt: Die Aufforstung der Kriegsgebiete. (O pošumljavanju šum područja uništenih u svjetskom ratu).

Septembar — F. Graner: Der Loffenauer Gemeindewald. (Povijest šume zemljšne zajednice Loffenau od 13 stoljeća pa dosad). — Dr. E. Bauersachs: Wert und Wertrechnung (Tatsachen und Probleme).... (Vrijednost i određivanje vrijednosti. Činjenice i problemi).

Oktobar — G. Baader: Die Theorie des Nachhalts und Normalwalds, ihre geschichtliche Wandlung und Bedeutung für die Gegenwart. (Teorija potrajnosti i normalne šume, njezin povjesni razvitak i značenje za sadašnjicu). — Ing. H. Schwarz: Die klimatischen Bedingungen des besten Gedeihens der Buche in Deutschland. (Klimatski uslovi najboljeg uspijevanja bukve u Njemačkoj).

Novembar — Dr. Vanselow: Wuchsformen der Kiefer in Deutschland. (Oblici uzrasta bora u Njemačkoj). — G. Baader: Die Theorie des Nachhalts und Normalwalds.... (Svršetak). — Burckhardt: Der freiwillige Arbeitsdienst im Walde. (Dobrovoljni rad u šumarstvu).

Ing. M. Anić

OGLASI

NAŠIČKA TVORNICA TANINA I PAROPILA

D. D.

**Centrala Zagreb
Marulićev trg broj 18.**

DRACH INDUSTRija DRVA D.D. ZAGREB

Gajeva ul. 35/l. — Telefon 42-45. — Brzjavci: Drvodrach.

Podružnice i pilane: Caprag kod Siska, Telefon: Sisak 41. Virovitica-Građ. Telefon: Virovitica 15 i 8. Brzjavci: Drach.

Glavno zastupstvo: Moritz Drach Jun., Wien, X./l., Triesterstrasse 6—10.

Proizvodi i prodaje: Sve vrste hrastovog, bukovog, grabovog, jasenovog, brestovog, lipovog, orahovog, jalševog, topolovog, kruškovog, trešnjevog rezanog drva kao i trupce, bukove i hrastove pragove, skretničku gradu, hrastove dužice za bačve, gorivo drvo i drveni ugali. — Specijalitet: Odlična slavonska hrastovina uskih godova za pokućstvo u trupcima i rezana, jasenovo drvo najbolje kvalitete, bijelo i žilavo, naročito prikladno za proizvodnju aeroplana, kao i za gradnju automobila i vagona. — Skladišta: gotovo u svim evropskim državama, tvornice u Jugoslaviji, Rumunjskoj i Čehoslovačkoj.

Šumska industrija

Filipa Deutscha Sinovi

Vrhovčeva ulica 1 ZAGREB Telefon broj 30-47

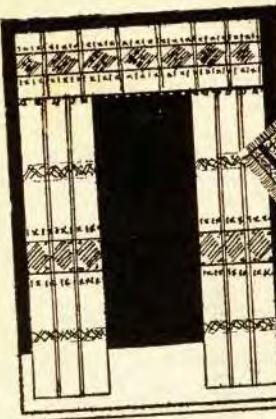
Parna pilana u Turopolju.

Export najfinije hrastovine. Na skladištu ima velike količine potpuno suve hrastove gradje svih dimenzija.

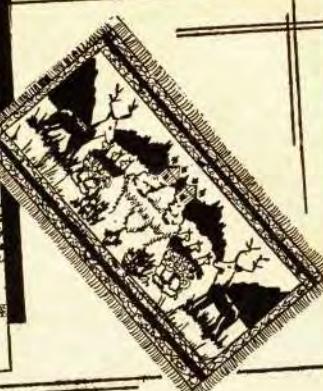
Utemeljeno godine 1860.

Utemeljeno godine 1860.

Z A K U Ć A N S T V O:

19501 Zastor iz madrasa
vrlo dobar u pranju. Sa
utkivom u crvenoj, zelenoj i plavoj boji, širina
45×240 cm, veličina dra-
perije 50×160 cm.
Din 76.—

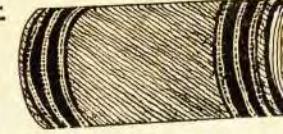
19502 Zidni sag iz pamuč-
nog tkiva, veličina 70×175
iz Jutte-smyrne. imitec, u
Din 86.—

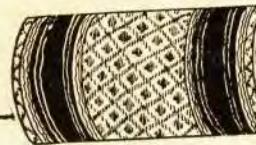
19503 Prestirač pred krevet
vrlo lijepim bojama na
obadvije strane jednak, vel.
50×100 cm
Din 52.—

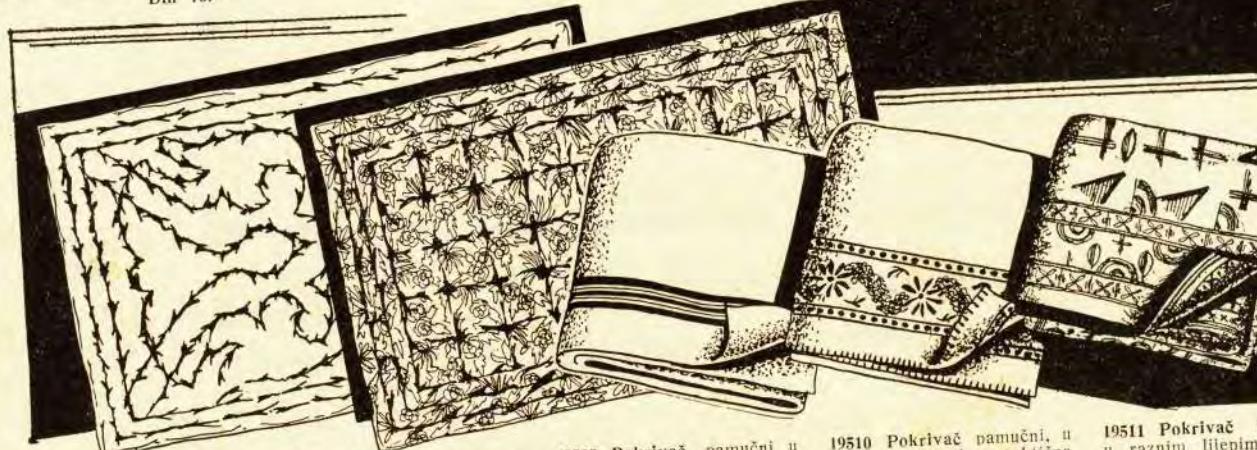
19504 Zidni sag, iz jute-
smyrna, u pravim perzij-
skim uzorcima, vel. 80×180
cm.
Din 140.—

19505 Sag iz špage, sa
lenom, crvenom ili
vom bordurom šir. 50
po metru
60 cm
Din 25.—

19506 Sag iz špage,
nim bordurama, šir.
Din 25.—

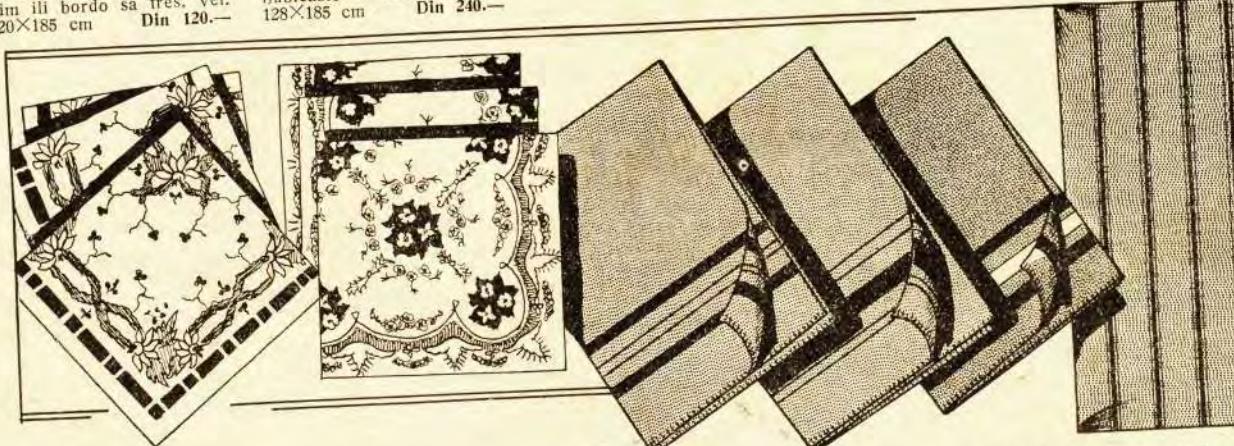
19507 Poplun, s jedne i
s druge strane jednobojni
glot, izrađen strojem sa
dobrom vatom, u boji bordo
sa žutim, bordo sa pia-
vim ili bordo sa fres, vel.
120×185 cm
Din 120.—

19508 Poplun iz gleta, s
jedne strane šaren, s dra-
ge jednobojan, sa dobrom
bijelom vatom, sa strojem
izrađen, u boji plavo, žuto,
ljubičasto i fres, veličina
128×185 cm
Din 240.—

19509 Pokrivač pamučni u
boji drap, vrlo praktična
boja, veličina 120×180 cm
Din 48.—

19510 Pokrivač pamučni, u
boji drap, vrlo praktična
boja, vel. 130×190 cm
Din 78.—

19511 Pokrivač pamučni
u raznim lijepim
vel. 130×190 cm
Din 100.—

19512 Garnitura za kre-
vete, sastojeći se iz
dva krevetna pokriva-
ča i jednoga stolnjaka,
iz dobrog pamuka u
crvenkasto ili zelenka-
sto boji
Din 230.—

19513 Garnitura za kre-
vete, iz gobelin tkiva,
sastojeći se iz dva
krevetna pokrivača i
jednoga stolnjaka, u lije-
pim zelenkastim, plav-
kastim i crvenkastim
bojama
Din 340.—

19514 Pokrivač pamuč-
ni u sivoj boji sa pia-
vom ili zelenom bor-
durom, vel. 130×175 cm
Din 32.—

19515 Pokrivač pamuč-
ni u tamno sivoj boji
sa bordurom, vel. 120×180 cm
Din 35.—

19516 Pokrivač »Tigar«
u sivoj boji sa bordu-
rom, vel. 120×180 cm
Din 38.—

19517 Stam-
nični tisk
veličina:
110×180 cm
110×190 cm
110×190 cm

Mušterijama izvan Zagreba šaljemo na zahtjev besplatni naš glavni katalo-
g dajemo pregled o 3857 vrsta razne robe. — Jamčimo za jefti-

ŠUMARI! Zar još uvjek niste upolnomili svoje biblioteku domaćim stručnim djelima!?

КЊИГНИЦА ЈУГ. ШУМ. УДРУЖЕЊА

Досада изашла издања која се још могу купити:

- Петровић: „Шуме и шумска привреда у Македонији“ Дин 10.—
 Hufnagl-Veseli-Miletić: „Praktično uređivanje šuma“ Din 20.—
 Ružić: „Zakon o Šumama“ Din 50.—
 Levaković: „Dendrometrija“ za članove ” 70.—
 Nenadić: „Računanje vrijednosti šuma“ za članove ” 70.—
 Угреновић: „Пола Столећа Шумарства“ Din 200.—

Цијене се разумијевају без поштарине

Књиге се наручују код „Југословенског Шумарског Удружења“

Загреб, Вукотиновићева ул. 2.

Б. р.	Име аутора	Наслов књиге	Књига се набавља код	Цјена је књизи	
				Дин	за студ. Дин
1.	Јекић М. Јов.	Прилози за Историју Шумарства у Србији	писца, Београд, Војводе Добрињца 52.	60.—	
2.	Dr. A. Petračić	Узгајање шума, I. dio II. dio	писаца, Zagreb, Vukotinovićeva 2.	100.— 140.—	
3.	Ing. V. Mihaldžić	Tablice za обрачунавањеnjемачке баčварске robe	писаца, Гарењница (край Бјеловара)	50.—	40.—
4.	Dr. J. Balen	„O proredama“	писаца, Beograd, Novopazarska 51.	50.—	
5.	”	„Naš goli Krš“	”	115.—	
6.	Dr. Balen— Dr. Sagadin	„Zakon o šumama“	Tiskara Narodnih Novina, Zagreb	100.—	
7.	Dr. Đ. Nenadić	„Uređivanje šuma“	писаца, Zagreb, Vukotinovićeva 2.	150.—	120.—
8.	”	„Osnovni šumarstvo“	”	80.—	60.—
9.	”	„Šumarski kalendar“	”	25.—	20.—
10.	Dr. Ugrenović	„Zakoni i propisi o šumama i pilanama“.	Tipografija d. d. Zagreb	120.—	

T. br.	Ime autora	Naslov knjige	Knjiga se nabavlja kod	Cijena je knjizi	
				Din	za stud. Din
11.	Dr. Ugrenović	Iskoriščavanje šuma I.	g. Dane Tomicić, Zagreb, Tehnički fakultet	80.—	60.—
12.	"	Iskoriščavanje šuma II. Technologija drveta	"	152.—	120.—
13.	Veseli D. Drag.	Uzgajanje šuma	pisca, Sarajevo, Bolnička ul. 15.	Raspredano, Priprema se novo prošireno izdanie	
14.	"	Zaštita šuma	"	30.—	25.—
15.	"	Uporaba šuma	"	40.—	35.—
16.	"	Dendrometrija	"	20.—	15.—
17.	"	Geodezija	"	40.—	35.—
18.	"	Lovstvo i ribarstvo	"	30.—	25.—
19.	"	Šumarska botanika	"	25.—	20.—
20.	"	Kađenje čumura u uspr. Želnicama	"	15.—	12.—
21.	"	Sist. i nazivlje ž. drvača i grmija	"	10.—	8.—
22.	"	Povjesna, pričica o šumama Bosne i Hercegovine	"	15.—	12.—
23.	"	Sušenje naših žel. šuma	"	10.—	8.—
24.	Dr. Đ. Jovanović	Mehanička prerada drveta	pisaca, Beograd, Miloša Počepira 23 i Zagreb, Narodna šuma, Kataličkeva ulica,	50.—	
25.	Dr. M. Marinović	Privredni značaj lova u Jugoslaviji	pisaca, Beograd, Kotež Neimar, Rejonska 45.	60.—	šumari i lovci 40.—
26.	"	Šumski značaj u privrednom i kulturnom životu našeg naroda.	Crpska kr. Akademija	10.—	preko 5 kom. D 6.—
27.	Dr. M. Josifović	Bična patologija za šumarare	r. Cr. Šerban, Beograd, Garashanikova 18.	70.—	Студенти 60.—
28.	Ing. Јуб. Марковић	Šume i šumarstvo našeg Juga	pisaca, Skopje, Banska uprava	30.—	
29.	Fritz Fink	Kubični sadržaj klada	Drvotražac, Zagreb, Praška 6.	45.—	
30.	Ing. I. Čeović	Lovački kalendar	Pisca, Zagreb, Radišina 2.	25.—	20.—
31.	Љ. Малетић	Уређење бујница	Vladimir Šurik, Šumarski fakultet, Žemun	65.—	
32.	Др. инж. Ж. Малетић	Општи поглед на шumarstvo Moravske Banovine	pisaca, Beograd Ministarstvo šuma	15.—	
33.	Ing. S. Mađarević	Naše šume	Pisca, Zagreb, Palmoticeva 88.	120.—	
34.	Инг. С. Баранац	Карта административне поделе šuma krajnjih imovinskih opština (U 5 boja 1:700.000)	autora, Beograd Ministarstvo šuma	25.—	20.—
35.	"	Naše šumarstvo i lovstvo u slici i rечi za narod	"	20.—	15.—
36.	"	Sumsko gospodarstvo imovinskih opština (1919—1931 g.)	"	120.—	100.—
37.	"	Pokretna poljoprivredna izložba i škola (s naročitim osvrtom na šum, deo izložbe)	"	15.—	
38.	Ing. J. Borošić	Semalizam i status šum. osoblja	Beograd, Ministarstvo šuma	30.—	
39.	Ing. J. Miklavžič	Kmetsko gozdarstvo	"	8.—	
40.	Ing. V. Novak	O uređanju gospodarstva z gozdzi	Šum. odsjek Hr. banke uprave Ljubljana	30.—	

УПОЗОРЕНJE!

Na svojoj sjednici od 15. decembra 1929. stvorila je Glavna uprava J. Š. U. slijedeći zaključak:

„Kako bi se poduprli gg. autori stručnih šumarskih knjiga, štampati će J. Š. U. besplatno u Šumarskom Listu stalni oglas sviju izašlih stručnih knjiga. Pri tome će se napose označiti, gdje se pojedina knjiga može nabaviti i uz koju cijenu.“

Molimo gg. autore, koji se žele poslužiti takovim oglasom, da to izvole